APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE EDITATĂ DE SINDICATUL ÎNVĂŢĂMÂNT NEAMŢ

SERIE NOUĂ, ANUL I, NR. 10
DECEMBRIE 1999

E vremea Sfintelor colinde, e vremea bucuriilor visate, respirăm de zece luni şi, încercând să păşim împreună înainte, vă (şi ne) dorim "La mulţi ani!" cu sănătate.

Redacţia

GÂNDURI AMARE ÎN PRAG DE AN NOU

În pragul sfintelor sărbători ale Crăciunului şi Anului Nou am fi dorit ca urările şi gândurile noastre către toţi cei care cu pasiune şi trudă revarsă lumină şi dragoste pentru copii şi tineri să fie numai de împliniri şi bunăstare. Sufletele şi inimile noastre sunt mâhnite. Am dobândit mult prea puţin faţa de munca şi eforturile noastre. Sărăcia şi-a făcut prea mult loc în noi şi în casele noastre.

Adânc umiliţi în demnitate,

Biroul executiv al S.L.I. Neamţ

(Continuare în pag. 7)

VINE IARNA PESTE NOI, DOMNILOR GUVERNANŢI

Motto: ***"Iisus/.../zise către dânşii: "Cine dintre voi este fără păcat să arunce cel dintâi piatra asupra ei." (IOAN 8, 6-7)"***

Mai sunt câteva zile şi intrăm în ultimul an al secolului şi al mileniului. Din semestrul I al acestui an şcolar au mai rămas doar trei săptămâni de şcoală, de evaluare a cunoştinţelor, dar acestea dupa o vacanţă de iarnă, prilej ca toata lumea să ne invidieze: "au salarii mari (sic!), mai primesc şi plocoane, lucrează câte trei - patru ore pe zi, vara au vacanţă trei luni ş.cl." Celor care ne judecă aşa le recomand să mai citească încă o dată motto-ul acestui articol.

În prima parte a semestrului, a fost o întreagă tevatură în legătură cu "chestiunea" manualelor alternative, cele mai vehemente discuţii purtându-se pe seama manualului de istorie de clasa a XII-a, discuţii care, îmi permit să spun, au depaşit limitele normalului şi chiar ale bunului simţ. De la simplele discuţii colegiale, în cancelariile şcolilor, până în presă şi la nivelul MEN, toţi şi-au dat cu părerea, cu mai puţină sau cu mai multă patima, ajungând la preşedintele ţării care a declarat categoric că nu se pricepe la istorie şi că cei care trebuie să se pronunţe asupra "chestiunii" sunt istoricii, că doar "istoria nu este fotbal la care se pricepe toată lumea".

Nu vă imaginaţi că lucrurile s-au oprit aici. Dacă nu ştiţi, aflaţi că şi-au spus părerea chiar şi deţinuţii din Bacău care au afirmat categoric că refuză să înveţe istoria patriei după astfel de manuale. La radio, la TV şi chiar în presa scrisă s-au prezentat adevărate "spectacole" la care protagonişti, alături de cunoscuţii "realizatori", cu bretele sau fără, au fost personalităţi marcante (nu mai puo ghilimele) din cadrul MEN. Ca tortul că fie complet, domnul ministru Andrei Marga a pus "floricica" din vârf: a afirmat că scandalul manualelor este "o campanie electorală cu mijloace murdare" şi a anunţat că, începând cu anul 2000, manualele nu vor mai avea avizul MEN şi bucuraţi-vă colegi, fiecare îşi va putea concepe un manual!!! Atunci să vezi istorii!!! Mie mi se pare că, totuşi, previziunile apocaliptice pentru anul 2000, cel puţin în învăţământ... se vor adeveri.

Şi, cum se întâmpla la noi de vreo zece ani, şi de această dată cei "făcuţi arşice", autorii de manuale, au fost abandonaţi. S-a "zvonit" că vine iarna peste noi şi întreaga artilerie a presei şi-a îndreptat tirul spre o altă "chestiune de nivel naţional": încălzirea în anotimpul alb. În treacăt fie spus, s-au făcut şi simulari de deszăpezire. Să nu-ţi vină să crezi!

Şi această problemă ne priveşte direct în calitatea noastră de oameni ai şcolii având în vedere că majoritatea acestor instituţii nu şi-au achitat nici sumele datorate pentru anul trecut furnizorilor de combustibil şi de agent termic, încât nu ne rămâne decât să tremurăm de frig, noi şi elevii noştri.

Constantin TOMŞA

(Continuare în pag. 7)

Plugăşorul apostolimii nemţene (2000)

Aho, aho, copii argaţi,
Preaflămânzi şi înghetaţi,
Dacă încă mai suflaţi,
De ecran v-alăturaţi
Şi urarea-mi ascultaţi:
S-a sculat, cum ştiţi, mai an,
De dincolo de Ocean,
Mila cea cămătărească
Pe feciori să-i instruiască,
Cel porumb pe bloc să crească
Şi, la vaci, să dea pe dat'
Gumă, doar, de mestecat
Producând pentru cupoane
Coca Cola-n biberoane
Fericind şi mic şi mare
Cu progres şi bunăstare
Pe ţăran nu-l fericesc
Tot cu grâul unguresc
Având netul avantaj
De-al scăpa de surmenaj

În oraş, o icaşă bună
Se oferă strict pe... lună
Şi de-atâta trai prea bun
E somer şi Moş Crăciun.

Şi-i, de-atâta trai uşor
La-ntreţinere dator;
Ca să-şi ieie blugi săracul,
Şi-a amanetat chiar sacul.
Copilaşii ţării mele
Au rămas cu ochii-n stele
Şi baloane de săpun
Aşteptând pe Moş Crăciun.
De belşug cât păr pe broască
N-au curaj să se mai nască
Şi de-atâta fericire
Stau la coadă-n cimitire
Moş Crăciun, când vii alt an
Să-nvoieşti la Nalt Divan
Gumele de mestecat
Să nu mănânce nesărat.

De urat aş mai ura
Dar mă tem că ne-or lega
Lingura şi strachina
La Muzeul Satului
Că mai faină şansă nu-i!

Ioan Corneliu GHEORGHIŢĂ

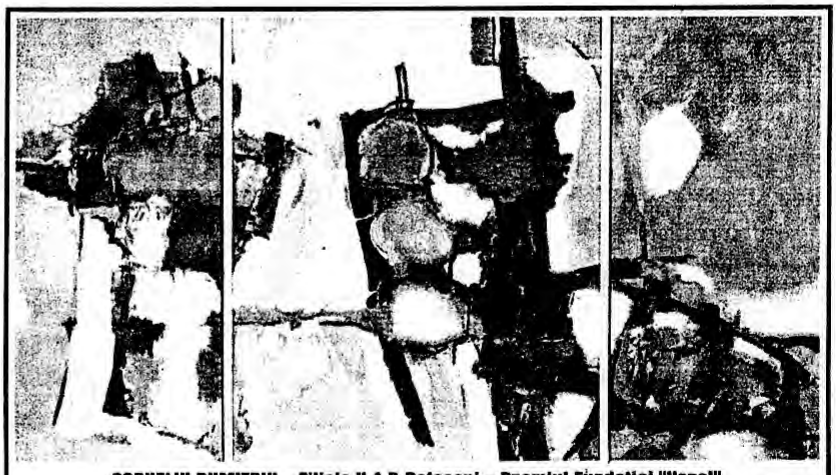

CORNELIU DUMITRIU - Filiala U.A.P. Botoşani - Premiul Fundaţiei "Vorel"

INSPECTORATUL ŞCOLAR AL JUDEŢULUI NEAMŢ

urează cu ocazia sărbătorilor de iarnă, Crăciunul şi Anul Nou, multă sănătate şi fericire tuturor cadrelor didactice, personalului administrativ din unităţile şcolare, colaboratorilor şi sponsorilor care au ajutat învăţământul nemţean.

LA MULŢI ANI!

Leru-i ler... la poarta şcolii...

Aşteptăm să ne picure evenimentele mâhniri topite ca să tresărim şi să ne trezim din amorţirea în care ne-am învăluit ca într-o carapace, stranie reacţie de apărare împotriva disperării...

Impasibilitatea dăscălimii (atât de lovită de umilinţă şi de "bunastarea" dată de simbolica retribuţie) seamănă cu liniştea locului unde nu se întâmplă nimic, aşa încât ochiul parlamentar trece peste aceasta insignifianta zonă socială fără să clipească. Şi dacă nu plânge nimeni, iar dascalul îşi continua drumul marcat de lecţii, examene, elevi şi note, cine ar sta să compătimească suferinţa omului de la catedră, pentru care **sărbătoarea** e prilej de adâncă mâhnire şi umilinţă?! Dar cum aţi vrea să plângă atâta dascălime când icoana ("imaginea") dascălului nu cuprinde un apostol prăbuşit?! El este un înaintemergator, un model, un exemplu? De fapt, un lov căruia nu-i este îngăduită căderea, slăvindu-i-se ridicarea din abisuri, chiar cu sufletul rănit de umilinţă, ciopârţit de lovituri şi sleit de aşteptări zadarnice. Dar... învăluit, discret, fără hohote indecente, fără grimase şi ieşiri în stradă ce ar putea "strica imaginea"... fără greve şi revolte manifeste. "Suferiţi discret, aşa cum se cuvine unui dascăl" - se aud voci care sună familiar, am mai auzit, am mai trait ipostaza de "puşi la colţ" pentru o vină necunoscută.

Parca nu e de tot straina atitudinea mai-marilor care - într-o defulare târzie - plătesc polite dascălilor într-o unanimitate a mediocrităţii.

În ultima vreme, peregrinajul ziariştilor după senzaţional a ajuns în breasla bântuită de sărăcie a dascălimii. Ziarele ţipă despre profesori care "iau mita", "cer cărţi de la elevi" şi peste toţi oamenii de la catedră se lasă ceaţa oprobriului.

E multă, prea multă grabă în gestul acesta de stigmatizare a tuturor! Se trece prea lesne peste semnele disperării... Când un om care este, orice s-ar spune, înnobilat, spiritualizat de şederea îndelungată în lumea cărţilor iese din model amestecându-se cu mulţimea, când (mai mult decât atât) nu are cum să supravieţuiască, gestul de a cere îşi plăteşte deja vinovăţia cu maxima-i umilinţă la care-l supune pe dascăl. Întrebarea care se naşte firesc este "de ce s-a ajuns aici?". Dacă privim în alte curţi, în zona baroului (de pilda), salariile-s-au mărit excesiv pentru a se evita corupţia... pe când un profesor trebuie să "existe" (= să supravieţuiască!) cu un salariu asemanator aceluia de gunoier, de portar sau de om de serviciu, figurând adesea ca personaj anecdotic ("macar profesor să-l fac pe fiu-meu..."). Erou al unei comedii naţionale, profesorul este şi spectator al revarsarii de milioane, miliarde în spectacolul risipei şi sfidării oferit de mai-mari, realizând (cu gust salciu) care-i este locul social. Aducând cu "bătrânul dascăl" imaginat cu un veac în urma de Eminescu, "cu haina roasa-n coate" şi azi, asemenea, dascălul "tot socoate şi socoate" de parcă s-ar înmulţi zilele negre faţa de banii care scad...

Iov se înalţa din cădere tot mai greu, iar în poza dascălului a pătruns graba de a pleca definitiv... Când moare un om al şcolii, umbra se adânceşte la tâmpla ţării, saracindu-ne pe toţi nedrept cu încă o lumina.

Şi mi se pare ca sărbătorile apropiate vor picura din nou mâhniri topite în fiori de cetina zi de colinde, pe când, în fiecare suflet de dascal, Iov, ştergându-şi plânsul, se va înalţa din înghenunchierile-i repetate într-un tremurat "leru-i ler" ce va să reaprindă candela speranţei...

Adriana Zâna IONIŢĂ

Un cecen, doi ceceni...

Cine sunt cecenii şi ce vor ei? Greu de spus şi greu de aflat. Enciclopediile pe care le avem la îndemână sunt perimate iar o Istorie a Rusiei de la începuturi şi până astăzi nu există sau nu a ajuns încă la cunoştinţa noastră.

Cecenii? Iă, un popor situat undeva în nordul munţilor Caucaz, păstori de capre şi de vite, de religie mahomedană, ocupând un teritoriu de 19.000 de kilometri pătraţi şi numărând vreo două milioane de locuitori - poate mai mult, poate mai puţin.

Moştenire a închisorii popoarelor care a fost imperiul ţarist, Cecenia a fost "eliberată" de o şi mai crunta închisoare a popoarelor, Uniunea Sovietică şi preluată apoi de singurii legatari posibili, Comunitatea Statelor Independente.

Foarte frecvent în ultima vreme, prin intermediul presei, a radioului şi a televiziunii ne parvin veşti din care aflăm starea conflictuală cronicizata dintre ruşi şi ceceni. Războiul din Caucaz de acum 150 de ani a fost o joacă de copii pe lângă ce se întâmpla acum: cecenii sunt ameninţaţi pur şi simplu cu dispariţia.

Din când în când de la înaltele tribune ale reuniunilor internaţionale câte un domn cu autoritate face câte un semn de reproş cu degeţelul arătător sau, acelaşi degeţel obiectiv este dus la obraz în timp ce Mig-uri şi Big-uri, Tancuri şi Daruri, Katiuşe şi Natase precum şi rachete Sol - Sol brăzdează solul, casele şi oamenii care locuiesc în ele.

Nu poţi să acuzi un popor întreg de terorism chiar dacă e "ceva putred în Cecenia". Din păcate acest petec de lume nu e Kuweitul, chiar dacă are şi el gaze naturale şi zăcăminte de petrol. Putem fi convinşi că o "Furtună în Cecenia" nu va avea loc.

Cine sunt cecenii şi ce vor ei? Enciclopediile şi Istoriile nu mă ajută sa aflu răspunsul complet dar că e un popor care iubeşte libertatea şi care se sacrifică pentru ea pot să-mi dau seama. Mă sprijină un mare scriitor, Lev Tolstoi, care, în opera postumă "Hagi Murad" şi a cărui acţiune se desfăşoară acum 150 de ani, vorbeşte despre ceceni.

Extrag un fragment din preambulul - parabolă al acestei splendide povestiri.

"Strânsesem un buchet mare de flori şi mergeam spre casă, când observai în şanţ un ciulin de culoarea smeurei, în plina floare şi care oamenii îl ocolesc cu coasa, iar dacă l-au tăiat din greşeală, cosaşii îl scot din fân cu bagare de seamă şi-l aruncă, pentru ca să nu-şi înţepe mâinile. Mi-a venit un gând: să rup ciulinul şi să-l pun în mijlocul buchetului de flori. Am coborât în şanţ şi alungând un bondar pufos, care aţipise trândav pe floare, m-am apucat să rup buruiana. Operaţia era destul de grea: tulpina mă înţepa din toate părţile, chiar şi prin batista cu care îmi înfăşurasem mâna şi era atât de tare, încât mă sbătui vreo cinci minute, rupându-i fibrele una câte una. Când în sfârşit, am izbutit să o rup, tulpina era sfâşiată, iar floarea nu mai părea atât de fragedă şi frumoasă ca înainte. Afară de aceasta, prin aspectul său, grosolan şi ţepos, nu se potrivea deloc cu florile gingaşe din buchet. Mi-a părut rău că am rupt această floare care era atât de frumoasă acolo unde crescuse şi am aruncat-o."

Astăzi când pe plan mondial se fac atâtea eforturi pentru protejarea unor specii de plante şi animale pe cale de dispariţie, condamnarea la moarte a cecenilor mi se pare de o gravitate care frizează absurdul.

Spun "ciulin" şi mă gândesc la "un cecen, doi ceceni"...

Ed. COVALI

Intrăm în mileniul III?

Se înmulţesc în ultimul timp, mai ales prin intermediul mass-mediei vizuale, anunţurile ce ne "informează" că peste puţină vreme vom păşi în mileniul III.

Această "informaţie" constituie în realitate o mare dezinformare, aflată în contradicţie evidentă cu cele mai elementare norme ale aritmeticii şi cronologiei.

Noi, creştinii, începem să calculăm era noastră odată cu anul Naşterii Domnului, considerat ca fiind anul 1, iar nu 0 (ceea ce ar fi o aberaţie). Cum ştim din clasele primare că un mileniu are 1000 de ani, printr-un calcul simplu obţinem că primul mileniu creştin s-a încheiat la data de 31 decembrie anul 1000, deci după ce s-a "consumat" şi ultimul an al miei, altminteri mileniul ar avea... 999 de ani!

La fel, mileniul al doilea începe la data de 1 ianuarie 1001 şi se va încheia la 31 decembrie 2000, acesta fiind ultimul an al mileniului II şi nu primul din mileniul III.

Care sa fie sursa acestei erori? Probabil ea rezida în convingerea multora ca daca secolul îşi schimba "prefixul", acest lucru marchează automat şi trecerea în mileniul următor.

Dar tema sfârşitului de mileniu, poate şi de lume (sic!), anul 2000 ca al său "zero la cub" şi alte gogoşi de acest soi, printr-o abordare apocaliptica, bine regizata, constituie subiecte prea "grase" pentru o presă prea avida de câştig pentru a mai fi atenta şi la informarea corectă a opiniei publice.

Şi dacă tot suntem la cronologie, să mai adăugăm un amănunt nu lipsit de importanţă.

Peste puţin timp, întreaga lume creştină se pregăteşte să sărbătorească 2000 de ani de la Naşterea Domnului Iisus Hristos, eveniment de importanţă capitală pentru istoria umanităţii. Puţini ştim însă ca această data, în realitate, este greşită, ea bazându-se pe calculul lui Dionisie cel Mic (Exiguul) călugărul dobrogean, trăitor în veacul al VI-lea care a calculat primul era creştina. Dionisie a socotit data naşterii lui Iisus în funcţie de întemeierea Romei, pe care a fixat-o eronat la 753 î.Hr., cu patru ani mai târziu decât data reală. Cum Iisus s-a născut pe vremea când rege în Iudeea era Irod cel Mare, cel ce a ordonat uciderea întâiilor prunci din Betleem iar Irod moare în anul 4 î.Hr., rezultă ca Iisus s-a născut cu cel puţin 4 ani înaintea erei creştine aşa cum a fost ea calculată de Dionisie cel Mic.

Această eroare de calcul s-a înrădăcinat, a devenit tradiţie, apoi convenţie, chiar şi după semnalarea ei.

Astăzi, noi continuăm să aplicam această convenţie, care nu este singura în cadrul calendarului creştin, fixarea sărbării Crăciunului la 25 decembrie constituind un alt exemplu în acest sens.

Daniel PAVĂL
Profesor - metodist C.C.D. Neamţ

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

"De ce scrieţi"?

Întrebarea aceasta se poate citi pe coperta volumului apărut la editura "Polirom" şi care poartă semnătura cercetatorilor Gheorghe Hrimiuc - Toporaş (decedat în 1995) şi Victor Durnea, de la Institutul de Filologie Română "Alexandru Philippide".

Cartea s-a născut din dorinţa autorilor de a alcătui o lucrare de mari dimensiuni care sa pună la dispoziţia specialiştilor, dar nu numai, anchetele literare întreprinse în presa românească în prima jumătate a secolului al XX-lea.

Lucrarea, parte a unui proiect mai amplu din care două volume sunt în curs de apariţie, conţine răspunsurile unui numar de o sută douazeci şi patru de scriitori la ancheta organizată de ziarul "Facla", raspunsuri publicate începând cu nr. 1290 din 20 mai 1935 şi până la nr. 1472 din 21 decembrie al aceluiaşi an. În continuare, volumul mai conţine alte anchete realizate de revistele "Reporter" (1934), "Ancheta" (Târgovişte, 1935), "Iconar" (1936), "Rampa" (1935, 1937), "Adevarul literar şi artistic" (1931), "Vremea" (1933), "Da şi nu" (1936), pentru ca "cele doua linii relevate în "De ce scrieţi?" - linia confesiva şi cea problematica - sa devină mai pregnante, mai substanţiale." Acelaşi scop marturisit de autori îl urmăreşte şi compartimentul "notelor" finale ce ocupa cincizeci de pagini din economia volumului şi conţin informaţii deosebit de valoroase referitoare la epoca culturala interbelica.

Volumul "De ce scrieţi?" te incită la lectura şi numai prin coperta pe care sunt înscrise numele scriitorilor intervievaţi, ca şi prin menţiunea "anchete literare din anii '30", banuind ca vei afla aspecte inedite despre cea mai valoroasa perioada de creaţie din cultura română moderna. Şi aşa este. Banuiala nu-ţi este înşelata. Din contra, chiar şi pentru cunoscatorii evoluţiei fenomenului literar interbelic, cartea prezinta "noutaţi", iar autorii au introdus în notele explicative texte menite sa întregească imaginea acestei perioade de aur din cultura noastra şi sa o plaseze în context european şi universal (vezi nota 1, p.221, ce conţine un material bogat în referiri din presa românească despre Congresul internaţional al scriitorilor pentru apararea culturii, Paris, 21-25 iunie 1935).

De la primul scriitor intervievat, Ion Barbu, despre care toţi cei trecuţi prin şcoală au aflat câte ceva, şi până la ultimul care raspunde la aceasta întrebare, Mihail Ţican Rumano, despre care puţini ştiu chiar şi sumarele date conţinute în prezentarea aşezata în faţa raspunsului dat de acesta, volumul "De ce scrieţi?" se citeşte, cum se spune, pe nerasuflate şi confirma precizarea facuta de Victor Durnea în prefaţă ca "poate fi citită şi ca un roman".

Lecturând aceasta carte, am ajuns la concluzia ca ea se completează foarte bine cu Jurnalul lui Mihail Sebastian, aparut în 1996, care conţine referiri la aceeaşi perioada, şi ca aceasta lectura merita sa o faci chiar şi numai pentru a afla cum considera cei chestionaţi aceasta întrebare şi cum îşi motiveaza aceasta activitate. Opinii despre întrebare: "mult prea generala" (Camil Petrescu), "enorma" (Tudor Arghezi), întrebare "la care raspunsul nu ar fi tocmai aşa de uşor" (G.M. Zamfirescu), "cât pare de simpla, atât e de grea chestiunea aceasta" (Mihail Sebastian), întrebare "atât de magulitoare pentru personalitatea unui scriitor" (Ion Minulescu), "e pentru mine o întrebare fara raspuns" (Gala Galaction), "întrebarea mi se pare neprecisa" (Mircea Vulcanescu) ş.a. Şi acum câteva raspunsuri: "înca nu am gasit raspunsul care sa ma mulţumeasca" (Victor Ion Popa), "în fiecare carte ma întreb de ce scriu" (Hortensia Papadat-Bengescu), "pentru propria mea placere" (Sanda Movila), "scriu fiindca divinitatea apolinica a scuturat o creanga de paradis şi peste umarul meu (...) scriu numai pentru ţandara de curcubeu din suflet" (Radu Gyr).

Chiar şi numai citirea acestor raspunsuri trebuie sa-l determine pe cel ce intenţioneaza sa-şi aştearna gândurile pe hârtie, pentru a le lasa posterităţii, sa reflecteze mult înainte de a trece la fapte.

Constantin TOMŞA

VOCAȚIA EDUCATIVĂ A VIEȚII ȘI OPEREI EMINESCIENE

În perspectiva "Anului Eminescu"

Resorturi tainice ale destinului românesc au făcut ca anul 2000, ultimul al veacului al XX-lea și an de trecere în mileniul al treilea, să fie adoptat de români și de obștea culturală universala (UNESCO) ca "Anul Eminescu", la 150 de ani de la naștere. E un semnal cu adânc înțeles despre posibila utilizare a eminescianismului drept catalizator al complexelor procese, actuale și viitoare, de coeziune națională, de universalizare (globalizare), în condițiile păstrarii și întăririi specificului național.

O privire, cât de sumară, asupra vieții și operei lui Mihai Eminescu (15.01.1850, Botoșani - 15.06.1889, București) ne dezvaluie un chip spiritual românesc model nu numai pentru literați, ci și pentru națiunea noastra și pentru umanitate în întregul ei.

Eminescu, "expresia integrala a sufletului românesc" (N. Iorga), "copacul din care toți ne tragem" (L. Blaga), "omul deplin al culturii românești" (C. Noica), a fost la superlativ poet, dar și dramaturg, eseist, publicist, astronom, istoric național, patrunș în universalitate. Cuta toate acestea se deprind și se consimt prin educație, era inevitabil ca Eminescu să se afirme, practic și teoretic, și în domeniul învățământului și al pedagogiei. Remarcabilul pedagog Onisifor Ghibu ne asigură ca Eminescu a fost "precursor al pedagogiei naționale în România". Cercetări mai noi dovedesc că a fost unul din întemeietorii pedagogiei naționale românești, unul dintre ctitorii școlii românești moderne, un pedagog național.

Ca elev la Cernauți, a avut norocul admirabilei întâlniri cu profesorul Aron Pumnul de la care a deprins aspra, dar nobila disciplină a iubirii de nație și sub influența caruia și-a programat ca datorie a vieții lui acțiunea jertfelnica pentru unitatea culturala a neamului sau, pentru libertatea și unirea politică românească, pentru afirmarea în lume a spiritualității românești.

Vocația-i pedagogică s-a manifestat încă de pe când era elev de liceu când îndruma pe colegii sai în citirea cărților din biblioteca magistrului lor, Aron Pumnul. A avut funcția de director al Bibliotecii centrale din Iași, pe care a organizat-o sa fie cât mai utila studenților (1874 - 1875). Poate ca aceste împrejurari biografice i-au inspirat gândul ca școala e formata din profesori și din cărți. "Buna - scria Eminescu în 1880 - este acea școala în care elevul învață mai mult decât i se preda." Direct în învățământ, ca profesor, n-a funcționat decât doi ani. Într-un an l-a suplinit pe A.D. Xenopol la cursul de logica și în altul a predat geografia și statistica la Școala comerciala din Iași (azi Liceul M. Eminescu).

Între 1 iulie 1875 - 4 iunie 1876 a fost revizor școlar în județele Iași și Vaslui. În rapoartele sale s-a ocupat, în mod egal, de metodele de învățământ, de programele și manualele școlare, de atitudinea și puterea exemplului cadrelor didactice, ca și de raporturile dintre școală și administrația politică, de starea economica, morala și culturala a satelor. A întocmit un referat special (către Minister) cu privire la "Metoda noua a lui Creanga", insistând să se generalizeze și să se recomande în toată țara manualele întocmite de I. Creanga cu colaboratorii lui.

Ca redactor la publicațiile Curierul de Iași (1876 - 1877), la Timpul (1877 - 1883), la Fântâna Blanduziei ș.a. a publicat numeroase articole despre viața școlii și de pedagogie. A militat pentru înființarea unei reviste pedagogice și a unor biblioteci pedagogice, întru perfecționarea cadrelor didactice.

Răsfoind lucrarea "M. Eminescu, Scrieri pedagogice, Ed. Junimea, 1977", transcriem câteva gânduri de perenă valoare ale educatorului prin toate. "Națiunea română voiește cultură și cultura ei trebuie sa fie una, omogenă la Prut și la Someș, omogena în sânul Carpaților carunți și pe malurile Dunării bătrâne." "Educația are a cultiva inima și moravurile, cultura are a educa mintea." "Educațiunea e cultura caracterului, cultura e educațiunea minții." "Cine voiește sa învețe mult, trebuie să învețe multe." "Munca - iata sufletul și creatoarea lucrurilor mari." "Ceea ce trebuie încurajat într-o societate omeneasca sunt oamenii de caracter." etc. etc.

Valoarea educativă a eminescianismului a fost demult recunoscuta în cultura noastra. Eminescu a fost inclus în toate lucrarile de istorie a pedagogiei românești. Reputatul profesor universitar de pedagogie, C. Narly, a publicat, în 1924, studiul "Un muzeu Eminescu la Seminarul pedagogic universitar din Iași. Rolul sau educativ". Subtilul cărturar Eugeniu Sperantia scria în 1929: "cultura poporului nostru, pe lângă alte acțiuni, mai pretinde și o oarecare eminescianizare". Iar Geo Bogza, în 1991, a afirmat: "noi, românii, putem intra în cel de-al treilea mileniu sub semnul lui Eminescu, mândri și înnobilați de marea lui noblețe." Fie ca acțiunile din "Anul Eminescu" sa ne înnobileze mai mult.

Profesor Traian CICOARE

OLIVIAN BEZEM - Filiala U.A.P. Piatra Neamț - Premiul U.A.P. din România

ARCADIE RĂILEANU - U.A.P. din Republica Moldova - Premiul pentru pictură acordat de firma S.C. Petrocart

PETRE ȚUȚEA - UN OM - IDEE

8 ani de la trecerea în neființă

S-a nascut la 6 octombrie 1902 (1901) *(Radu Preda - cel care i-a veghiat ultimele luni ale vieții - menționează în "Jurnal cu Petre Țuțea" la pag.185: "Astăzi 6 oct.1991, Țuțea a împlinit 89 de ani. Anul nașterii 1901 este menționat în biografiile prezente în lucrarile "Filosofia nuanțelor". Ed. Timpul, Iași, 1995 prefațată de Mircea Coloșenco și "Omul...", Ed. Timpul, Iași, 1992, ediție îngrijită de Cassian Maria Spiridon)* în satul Boteni - Muscel, având în urma un șir de strabuni preoți ortodocși.

La 9 ani, ramas orfan de tată, ajunge copil de trupă într-o unitate militară din Câmpulung. Remarcându-se prin inteligență este trimis să urmeze liceul teoretic. Cursul inferior îl urmeaza la Liceul Dinicu Golescu - Neagoe Basarab *(Dinicu Golescu - în "Filozofia nuanțelor"; Neagoe Basarab - în "Omul...")* din Câmpulung, iar cel superior la Liceul Gheorghe Barit din Cluj. În perioada 1924 - 1930 s-a aflat la Cluj, unde, în urma deciziei unui consiliu de militari, va urma Facultatea de Drept. Își ia titlul de doctor în științe juridice. În studenție a scos împreuna cu Petre Pandrea o revista oarecum de stânga.

Remarcat în cercurile intelectualilor ardeleni, va fi trimis, de marele om politic A.Vaida-Voievod, sa studieze formele de guvernamânt la Universitatea Humboldt din Berlin. Aici îl întâlnește pe Nae Ionescu de care îl va lega o mare prietenie.

Revenit în țara se implica în politica. Scrie articole și studii economice și politice, participa la viața spirituala, culturala și ideologica a timpului.

La București își întâlnește propria-i generație, ce are cu totul alte vederi, alte orientari - naționaliste. Are contacte cu fruntașii generației: Mircea Eliade, Emil Cioran, Mircea Vulcanescu, Ernest Bernea. Atunci se întreaba: "Cine sunt eu și ce vreau?". "Se dumirește" și se situeaza ferm pe poziții politice de dreapta, poziții de la care nu a abdicat niciodata. Declara: "Mi-am facut proces de conștiința, o analiza a propriei mele atitudini și mi-am spus ca locul meu, ca fiu de preot și de muscelean, este aici! Asta e generația mea! Asta e idealul generației mele și ma încadrez în ea!".

În timpul guvernarii mareșalului Antonescu a fost numit director general în Ministerul Economiei Naționale. Face mai multe calatorii diplomatice la Berlin, Budapesta și Moscova; este mediatorul celui dintâi tratat economic între Regatul României și noua putere sovietica.

Regimul comunist îl arunca, alaturi de atâția alți mari barbați ai neamului, în temnița, cu o condamnare de 5 ani (1948 - 1953). În 1956 este din nou arestat, sub acuzația falsa ca vrea să organizeze un cuib legionar (era după evenimentele din Ungaria) și este condamnat la 18 ani munca silnica, din care executa 8 ani - până în 1964. Ca deținut politic parcurge întreg spațiul concentraționar: Aiud, Jilava, Ocnele Mari, București.

După eliberare locuiește pe unde poate, pe la prieteni, până ce, cu ajutorul unui tânar care îi era "student", reușește să se mute într-o garsoniera, la etajul opt, foarte aproape de parcul Cișmigiu. Publica în "Familia" de la Oradea și în revista "Astra". I se interzice apariția în presa. Publica sub pseudonimul Petre Boteanu iar la "Gândirea" semnase Petre Marcu. Securitatea îi confisca manuscrisele. Traiește dintr-o pensie mica, suplimentata de alta, la fel de mica, din partea Uniunii Scriitorilor, până la jumatatea anului 1991, când este internat la Spitalul Christiana. Moare la 3 decembrie 1991, dimineața. Este înmormântat la Boteni, de ziua Sfântului Nicolae.

Prof. Dumitrița VASILCA
director CCD - Neamț

Pictură și literatură

Motto: "Dacă nu este înțeleasa utilitatea inutilului, inutilitatea utilului, arta nu poate fi înțeleasă; și o țară care nu înțelege arta este o țară de sclavi și de roboți, o țară de oameni nefericiți, o țară fără spirit. Căci oamenii aceștia preocupați, neliniștiți, alergând către un scop care nu este omenesc, sau care nu este decât un miraj, pot deodată, la sunetul nu știu cărei trâmbițe, la chemarea nu știu cărui demon sau nebun să se lase cuceriți de un fanatism delirant, o turbare colectivă sau o isterie populara."

Eugene Ionesco

Deschiderea Bienalei de Arta Plastica din 2 decembrie 1999 a fost un eveniment deosebit de important. În primul rând pentru ca întărește și amplifica o tradiție deja impamântenita, în al doilea rând pentru ca la aceasta AGAPĂ au participat foarte mulți oaspeți care - în al treilea rând - au venit cu o serie întreaga de propuneri menite sa trezeasca spiritele celor care expun și, în egala masura, a celor care au fost martori și partași afectivi.

La aceasta expoziție au participat un numar foarte mare de pictori importanți, care, datorita spiritului echilibrat al organizatorilor au acceptat să nu iasa "din rânduri" prin locuri privilegiate de expunere, dovedind admirabila lor modestie.

Știu ca s-au dat premii iar ziarele au publicat numele câștigatorilor. Mi se pare însă ca premiul cel mai mare a fost acela de participare.

Vernisajul nu este momentul ideal pentru vizitarea unei expoziții. Aș putea spune ca, dimpotriva, este un moment "prost ales". Cel mai prost. Și nu numai pentru ca între "martor" și opera se interpune o prezența fizica straină (ceilalți vizitatori nu sunt transparenți și nici pasivi), ci pentru ca această prezența întrerupe dialogul posibil dintre individ și opera. Dialogul solicita calm și intimitate, el se desfașoară între două entități.

Revin la o mai veche obsesie a mea: un tablou nu trebuie doar privit, cu el trebuie sa stai de vorbă ceea ce presupune o apropiere inteligentă și afectiva pe care starea de mulțime nu o favorizează.

Pe de altă parte, trebuie sa recunosc ca un vernisaj are stralucirea

Ed. COVALI

(Continuare în pag. 4

LIVIU SUHAR

O ISTORIE CARE IMPUNE

50 DE ANI DE ACTIVITATE A FILIALEI SOCIETĂȚII DE ȘTIINȚE MATEMATICE DIN PIATRA NEAMȚ

Motto: "Modernizarea învățământului cere ca profesorii care predau în școlile de cultură generală să nu rămână în urmă față de progresele științifice."

Grigore C. Moisil - "Rolul societăților științifice în pregătirea cadrelor didactice"

La data de 4 decembrie 1949 s-a constituit la Piatra Neamț Filiala Societății de Științe Matematice din România, printre primele filiale din țară. Deci, anul acesta se împlinesc 50 ani de activitate. În această perioadă membrii filialei, prin consiliul de conducere, și-au propus mai multe obiective de îndeplinit. Enumăr câteva:

- Calificare, perfecționare a profesorilor de matematică, dar și a acelora care predau matematica în învățământul primar;
- Munca de creație (susținerea lucrărilor pentru obținerea gradelor didactice);
- Cercuri de studii matematice cu elevii la nivel de școli, oraș, județ;
- Experimente și concluzii în vederea modernizării predării matematice.

În nr.7 al revistei "Apostolul" din septembrie 1999 am prezentat o serie de realizări din activitatea filialei, iar în continuare voi căuta să mai prezint și alte realizări, dar și unele neîmpliniri.

La data de 1 septembrie 1909, cei 21 membri ai redacției "Gazetei Matematice" s-au constituit în societate cu numele "Societatea Gazeta Matematică".

Primul număr al revistei "Gazeta Matematica" a apărut la 15 septembrie 1895, prima revistă de profil în limba română, care a marcat începutul unei noi etape în dezvoltarea matematicii românești.

După cel de-al II-lea război mondial această societate și-a reluat activitatea sub denumirea de Societatea de Științe Matematice și Fizice, iar din 1964 Societatea de Științe Matematice.

Societatea a fost condusă în perioada 1949 - 1973 de regretatul academician Grigore C. Moisil, ca președinte, iar ca vicepreședinți: acad. Nicolae Teodorescu și acad. Caius Iacob.

La inițiativa prof. C. Borș și cu sprijinul acad. Grigore C. Moisil, la 4 decembrie 1949 s-au pus bazele Filialei Societății de Științe Matematice în Piatra Neamț.

În Gazeta Matematica seria A nr.5 din mai 1974, prof. Constantin Borș a scris: "Pentru noi, profesorii din orașul Piatra Neamț și din județul Neamț, Grigore C. Moisil, alături de prof. Adolf Haimovici, a fost inima și mintea tuturor straduințelor noastre pentru predarea matematicii de pe poziții noi, reformiste. În anul 1950, atunci când filiala noastra era în impas, participarea profesorului Grigore C. Moisil la ședința de comitet al filialei ne-a redat entuziasmul pentru continuarea activității și pentru îmbunătățirea ei.

Pentru pregătirea noastră propunea

înființarea de biblioteci ambulante, ne-a dat idei, a împrumutat carți profesorilor noștri pentru realizarea unor experimente reușite și a venit la Piatra Neamț sa asiste la aceste experimente. (Gh. Iftime pentru învățământul preșcolar și D. Roșca pentru învățământul primar)."

Prof. acad. Grigore C. Moisil ne cunoștea pe fiecare dintre noi, se interesa de preocuparile fiecaruia, iar cartea "Elemente de logica matematica și de teoria mulțimilor", cu autograful scris pe brațe ne este și azi de un real folos.

Multe și frumoase au fost realizarile prof. de matematica, membri ai filialei. Cu ocazia aniversarii Gazetei Matematice, la împlinirea centenarului (15 septembrie 1985 - 15 septembrie 1995), în raportul de analiza s-a menționat:

1. De câte ori au fost citate școlile și liceele din județul Neamț la rubrica realizarilor de probleme

Liceul "Petru Rareș" de 42 ori, Liceul "C. Hogaș" de 10 ori, Școala generala nr.3 de 52 ori, Școala generala nr.4 de 34 ori, Școala generala nr.2 de 30 ori ș.m.a.

2. Premii obținute de licee și școli generale la concursurile organizate de Gazeta Matematica

În anul 1976: Liceul "Roman Voda" din Roman, Școala nr.8 Roman și Școala generala Pipirig.

În anul 1977: Liceul "Petru Rareș", Școala generala Pipirig, Școala generala Valea Seacă, Școala generala nr.3 din Piatra Neamț.

În anul 1982: Școala generala nr.3 din Piatra Neamț, care a obținut 6512 puncte și Școala generala nr.2 din Piatra Neamț cu 6337 puncte.

3. Profesorii din filiala noastra au aparut în multe numere ale gazetei cu articole și note matematice. Exemplu este prof. dr. Vasile Postolica, care în Gazeta Matematica nr.2/1994 prezenta "Utilizarea primitivelor în rezolvarea unor ecuații funcționale". 1. Publicații colective; 2. Publicații individuale.

4. Un mare număr de profesori sunt rezolvatori și autori de probleme. În mod deosebit s-au evidențiat profesorii: Vasile Țifui, Ștefan Țifui, Gh. Ciorascu, Ioan Diaconu, M. Doroftei - Borca, Paul Șnaider - Roznov ș.a.

Aceste rezultate au fost posibile și datorită faptului că biroul filialei a fost condus cu competență de președinți ca: prof. Constantin Borș, prof. Vasile Manole, prof. Constantin Avadanei.

În prezent, societatea este condusa de prof. Nicolae Avadanei, care precizează că un rol important în activitatea filiala l-au jucat "Caietele matematice" aparute în cinci volume, precum și publicațiile individuale ale profesorilor C. Avadanei, N. Avadanei, C. Borș, Mircea Costiniuc, Vasile Croitoru, Gh. Dumitreasa, Vasile Țifui, Vasile Postolica etc.

Cu ocazia sarbatoririi centenarului revistei "Gazeta matematica" filiala a editat "Foaie Matematica". Pentru întreaga activitate, "Societatea de Științe Matematice din România" a acordat filialei noastre Diploma Jubiliara și Medalia Jubiliara.

În prezent, activitatea filialei continua, dar nu în același ritm, numarul membrilor fiind în scadere.

Pentru îmbunatățirea activității, consider ca este absolut necesara colaborarea dintre Inspectoratul Școlar prin insp. de specialitate, responsabilii cercurilor pedagogice, Casa Corpului Didactic prin prof. metodiști și biroul filialei, să lase la o parte orice orgolii și neînțelegeri și sa faca un efort în plus pentru reorganizarea activităților filialei. Se impune cu necesitate a fi respectate fiecare în parte și toate la un loc componentele: entuziasm, armonie, munca dezinteresată, sacrificii continue.

Închei cu cerința exprimata de Gheorghe R. Țițeica:

"Dați fiecare când puteți, cât puteți și cum puteți și duceți mai departe aceasta faclie a științei" - MATEMATICA.

Gh. AMAICEI

Profesorii mei de la școala normală

GRIGORE CAPȘA

Dintre profesorii mei, Grigore Capșa a avut cea mai îndelungată activitate didactică - 46 ani -, rămânând la catedră, din lipsă de cadre, până la venerabila vârstă de 71 ani. La școala normală a slujit, cu mici întreruperi, din 1923 până în 1955. Nu sunt cel mai în măsură să mi pronunț dacă a fost sau nu un pedagog iscusit, pentru că matematicile mi-au provocat multe stări de coșmar nu numai în școală ci și după aceea când, maturizat fiind, mă visam scos la tablă și umilit pentru că nu știam cum să rezolv ecuația. Probabil că a fost, de vreme ce mulți dintre elevii săi au devenit profesori de această specialitate când s-a trecut la generalizarea claselor V - VIII. Eu am apreciat însă la el altceva: singularitatea (excepția), constanța, inflexibilitatea. Numai că punctualitatea reprosabilă, consecvența, exactitatea, principialitatea, intoleranța și o anumită brutalitate de limbaj pornită nu din grosolănie ci din francheța cu tentă caracterizează, făceau din Grigore Capșa un pedagog destul, sever, distant, temut de elevi și de părinții acestora. În cei opt ani cât l-am avut profesor, n-a lipsit și n-a întârziat la nici o singură oră de curs, nici când era bolnav, nici când viscolea, tuna și fulgera, nici când mașina se afla în pană, cu toate că de la locuința sa până la școală erau cam trei kilometri. Dacă vreun părinte avea nesăbuința de a-l vizita acasă și a lăsa soției sale, coanei Zulnia, vreo pulină cu brânză, vreun miel, vreun hârzob cu păstrăv afumat sau alte ateații menite a îndulci raporturile dintre profesor și elev, striga în fața clasei: "Cutare, trimite vorbă lui tat' tu să vină și să-și ia înapoi brânza (ori mielul, ori peștele), că se împute; dacă nu, îl dau pe mâna poliției." Când, scoși la tablă, ne împotmoleam la câte un exercițiu, se enerva, ne trimitea la loc punându-ne nota 3 și ne împroșca cu invective: "La ciubotărie, idiotule" sau "la vaci", "la porci, nu la carte". Lasa corigenți și repetenți cu duiumul fac când din aceasta un titlu de glorie. În memoriile sale consemnează cu mândrie că la un examen de bacalaureat, în iunie 1929, la Cernauți, din 100 de candidați n-a dat nota de trecere decât la 20. Cam în același timp, fiind director și profesor la Liceul Petru Rareș, și-a lasat repetenți proprii copii, pe Tiberiu și pe Eugen, împreună cu încă 10 odrasle de oameni politici ori bogătași. Intransigența, duritatea și chipul slut, cuci avea buza de sus despicata, o nara lipsă și fața ușor ciupită de varsat, mi-l făceau antipatic, un zbir insuportabil. Tocmai de aceea ne-a surprins și ne-a dezarmat tonul cald, de confesiune dureroasa, cu care ni s-a adresat în ultimul an de cursuri, la o oră de astronomie, când ne-a povestit întâmplari din propria-i viață. Deși fiu de preot, copilărise ca orice fecior de țăran, bătaliile cu mețăile din ograda. Nara lipsă, din cauza căreia vorbea formăit și buza ruptă erau opera unui porc care îi mutilase figura pe când se afla încă în leagăn; în gimnaziu și în liceu luptase cu lipsurile, căci familia era împovărată cu copii mulți iar gazda și cărțile costau o droaie de bani; în universitate a urmat concomitent matematicile și dreptul; ca să-și întrețină familia, căci se căsătorise și i se născuse primul copil, lucra ca pedagog la Seminarul Veniamin Costache; locuia într-o mansardă; învața noaptea, la lumina unui opaiț; cu stânga legăna copilul, cu dreapta rezolva exerciții de algebra, analiză, trigonometrie etc. Nu ne-a mărturisit atunci, dar, personal, m-am convins mai târziu că viața de familie nu i-a dat satisfacții, că soția și copiii nu l-au înțeles (e valabilă și reciproca), că, pentru a evita ciocnirile și schimburile dure de cuvinte, el își cheltuia timpul în școală, la pescuit, la vânat ori în tovărășia amicilor amatori de bucate moldovenești, de vinuri naturale și povestiri picante. Prieteni constanți i-au fost Vasile Ghițescu de la "Petru Rareș", Mihai Ionescu și Constantin Teofănescu de la "Asachi".

În epoca sa de glorie a publicat broșura "Surmenajul școlar", interesantă și astăzi pentru cei preocupați de supraîncărcarea elevilor. În ianuarie 1955 am inițiat sărbătorirea celei de-a 70-a aniversări a nașterii profesorului la restaurantul din fost grădină publică. Au participat peste 30 dintre elevii săi, aparținând mai multor generații. Luând cuvântul, m-a enumerat printre discipolii săi de faimă. Dacă n-a făcut din amabilitate, m-a confundat desigur cu fratele meu, profesorul de matematică. În 1970, la întâlnirea noastra după 30 de ani de la absolvire, era încă în vervă; ne-a citit din caietele sale de însemnări și impresii despre oamenii pe care i-am cunoscut, însemnări ce au fost lasate fratelui meu pentru posteritate. Nu mult după aceasta l-am condus la locul de veșnică odihnă.

Prof. Al. IFTIMIE

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Pictură și literatură

(Urmare din pag. 3)

și importanța lui. Mulțimea poate sa facă vâlvă și să atragă atenția asupra evenimentului. Ca să nu mai vorbesc de dialogul ce se poate înfiripa între artiști.

Îmi exprimam odată nedumerirea mea în legătură cu inhibiția pe care o au unii artiști plastici de a da titluri tablourilor lor. Acest lucru mi se pare nefiresc. În primul rând din rațiuni practice. După o expoziție simt nevoia sa-i comunic unui prieten cu care sunt înrudit sufletește, ce descoperire sau ce revelație am avut în legătura cu un tablou anumit. Vreau să indic opera dar nu reușesc. Un tablou nu se poate povesti iar numai numele artistului nu e suficient: pentru că din cele nu știu câte tablouri expuse doar unul este acela care mi-a atras atenția. Cunosc obiecțiile unor artiști cum că "tabloul se recomandă singur". Chiar dacă ar fi așa - dar nu totdeauna e așa - o sugestie oferită de pictor mă va ajuta totdeauna să mă apropii de intențiile lui. Pentru că eu nu vreau să înțeleg numai tabloul ci și pe artist. Mi se poate răspunde că multe din denumirile date tablourilor sunt convenționale și stereotipe: Compoziție I, Compoziție II... Este adevărat și astfel de titluri nu-mi sunt de folos. Unele din ele sunt "tautologice". Vad un deal iar dedesubt scrie "Deal". Nici acest mod de "clarificare" nu mi-e suficient. Alții își justifică indiferența prin afirmația: "Eu sunt artist plastic. Am realizat tabloul prin mijloacele mele specifice. Nu fac *literatură*." Ma sprijina Alexandru Paleologu: "Absolutizat, plasticul pur clorotizează opera, o golește de sângele dătator de viață. Potențele semnului plastic se amplifică în concurență și în colaborare cu alte semne, Gândul trezit de operă și sensibilitatea care hrănește acest gând profită de aportul semnului literar, căci gândul înseamnă cuvânt."

Două siluete înalte de o impecabilă verticalitate îmi atrag atenția. Citesc: "Exercițiu de nesupunere". Ideea capătă amplitudine printr-o simplă conotație politica.

O învolburare de albastru, alb și roșu mă alertează: "Rechini". Rechinii din Marea Neagră - pitici - nu sunt periculoși pentru oameni, dar am văzut "Falci" de Steven Spielberg și încerc o groaza confortabilă. Sugestia cinematografică a funcționat.

O "mandala" cu o cruce în centru.

(Continuare în pag. 5)

DAN AUREL - Sighetul Marmației. Filiala U.A.P. Baia Mare - Premiul Fundației "VOREL"

LITERATURA PENTRU COPII O BOGĂŢIE SPIRITUALĂ PENTRU ELEVII DIN CLASELE I-IV (Disciplină opţională)

„... Că nu este alta şi mai frumoasă şi mai de folos în toată viaţa omului zăbavă decât cetitul cărţilor", spunea Miron Costin.

Literatura destinată copiilor, cu valoare artistică şi accesibilitate adecvate vârstei, îi învaţă şi îi formează profund pe şcolari:

* să folosească limba română pentru a înţelege şi a exprima realităţi complexe;

* să-şi dezvolte capacităţi de a reproduce şi a recrea lumea cu ajutorul cuvintelor;

* să-şi formeze sensibilitate pentru înţelesul şi ordinea cuvintelor, pentru sonoritatea şi ritmurile limbii române;

* să reflecteze asupra folosirii limbii în viaţa de toate zilele;

*** să simtă şi să folosească metafora**, să-şi dezvolte abilităţi lingvistice;

*** să-şi îmbunătăţească relaţiile de comunicare cu cei din familie, cu prieteni şi colegi, cu alte persoane cu care vin în contact;**

* să recunoască diferenţele dintre oameni, să aprecieze modul lor de gândire şi să-şi formeze atitudine empatică;

* să fie sensibili la motivele, intenţiile şi starile semenilor lor;

* să gândească şi să se înţeleagă pe sine, să înveţe a-şi controla gândurile şi emoţiile;

* să-şi dezvolte capacităţi critice şi creative de rezolvare a unor probleme de viaţă.

Şcolarii din clasele I -IV au nevoie şi doresc sa traiasca din plin placerea de a intra în relaţie atectiva cu scriitori şi cu lumea bogata a eroilor creaţi de aceştia. Lectura cărţilor destinate lor le ofera posibilitatea de a-şi investiga propriul univers de cunoaştere, de a-şi împlini nazuinţele şi aspiraţii înalte, de a ieşi din lecturi cu stimă şi admiraţie sporită pentru om.

Acelora care doresc să aleaga aceasta disciplină opţională, le prezentam o propunere de programa şcolară pentru clasa a IV-a, urmând să revenim şi pentru celelalte clase, dacă demersul nostru va stârni interes.

Obiective cadru

1. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului literar
2. Dezvoltarea capacităţii de exprimare literară
3. Cunoaşterea şi valorificarea elementelor de limbaj literar
4. Dezvoltarea capacităţii imaginative şi creative
5. Dezvoltarea motivaţiei şi a interesului pentru lectură

A. Obiective de referinţă

1

1.1. să identifice şi să interpreteze momentele subiectului din textul literar;

B. Activităţi de învăţare

- exerciţii de explicaţie a titlului;

- exerciţii de stabilire a locului şi timpului acţiunii;

- stabilirea succesiunii întâmplărilor şi a momentului cel mai captivant.

1.2. să stabilească legaturi între informaţiile din text şi fapte de viaţă

- raportarea informaţiilor din text la experienţa de viaţă;

- compararea mesajului literar cu cel transmis prin pictură, muzică, dans.

1.3. să distingă sensul propriu şi cel figurat al cuvintelor din textul literar

- exerciţii de raportare a cuvânului la context;

- recunoaşterea sinonimelor, antonimelor, omonimelor

1.4 să distingă însuşirile fizice şi morale ale personajelor din text

- exerciţii de recunoaştere a însuşirilor fizice şi morale ale personajelor, după criterii date;

- jocuri de rol;

- jocuri de simulare.

1.5. să recepteze cu atenţie şi toleranţă opiniile interlocutorului

- exerciţii de ascultare activă a interlocutorului;

- discuţii şi dezbatere în grup pe diferite teme.

2

2.1. să relateze informaţiile semnificative din textul literar

- exerciţii de povestire a întâmplărilor din text;

- exerciţii de transformare a vorbirii directe în vorbire indirectă;

- exerciţii de stabilire a tablourilor dintr-o descriere;

- desprinderea mesajului poeziei;

2.2. să facă rezumatul textului narativ

- exerciţii de separare a unităţilor logice de conţinut din text;

- exerciţii de redare şi de dezvoltare a ideilor principale.

2.3. să utilizeze sensul propriu şi cel figurat al cuvintelor în contexte diferite

- exerciţii de folosire a cuvântului nou în alte enunţuri;

- înlocuirea unui cuvânt prin sinonime sau expresii sinonimice.

2.4. să folosească conştient reguli ortoepice, ortografice şi de punctuaţie;

- exerciţii de utilizare corectă a semnelor de punctuaţie;

- corectarea unor greşeli ortoepice, ortografice şi de punctuaţie.

2.5. să manifeste iniţiativă în comunicare faţă de situaţii prezentate în textul literar

- exerciţii de interpretare a textului literar, exprimând propriile păreri, idei, sentimente;

- discuţii în grup pe marginea textului literar.

3

3.1. să diferenţieze un text narativ de un text liric

- identificarea unor secvenţe de: dialog, naraţiune, descriere;

- identificarea unor componente de texte lirice (vers, strofă).

3.2. să recunoască însuşiri neobişnuite atribuite unor obiecte în textul literar (epitete)

- identificarea însuşirilor neobişnuite atribuite unor obiecte (epitete);

- exerciţii de creare de enunţuri în care să se atribuie însuşiri neobişnuite unor obiecte.

3.3.*să identifice comparaţii şi metafore în textul literar

- exerciţii de recunoaştere a comparaţiei din text;

- exerciţii de creare de comparaţii;

- identificarea comparaţiei

subînţelese (metafora);

- exerciţii de transformare a metaforei în comparaţie.

3.4.*să identifice în text atribuirea de însuşiri omeneşti unor obiecte neînsufleţite (personificarea)

- exerciţii de recunoaştere a personificărilor;

- crearea de personificări.

3.5*să identifice şi să explice expresiile poetice întâlnite în textul literar

- exerciţii de identificare şi explicare a expresiilor poetice întâlnite în textul literar

4

4.1. să imagineze întâmplări şi fapte prezentate în texte literare

- realizarea unor dialoguri improvizate pe teme legate de textul literar;

- jocuri de mimă;

- exerciţii de povestire prin "desen"

4.2. să exprime trăirile interioare ale personajelor din textul literar

- jocuri de rol;

- jocuri de simulare;

- interpretarea unui rol în mai multe variante.

4.3.*să creeze mesaje şi compoziţii literare

- exerciţii de completare sau modificare a secvenţelor textului;

- exerciţii de combinare a silabelor finale ale unor cuvinte, pentru realizarea rimei acestora;

- exerciţii de alcătuire a unor compoziţii după model sau libere.

5

5.1. să manifeste interes pentru lectura unor texte variate literare/nonliterare

- exerciţii de planificare simplă a unor activităţi de lectură;

- exerciţii de organizare a unei biblioteci personale

5.2. să-şi formeze deprinderi şi atitudini pozitive faţă de actul lecturii

- exerciţii de lectură independentă;

- exerciţii de folosire a dicţionarului.

5.3. să valorifice în activitatea cotidiana informaţii dobândite din texte literare

- exerciţii de comparare a unor întâmplări din textele citite cu situaţii din viaţa cotidiană;

- exerciţii de recitare a unor poezii;

- exerciţii de folosire a unor proverbe şi zicători.

5.4.*să dobândească informaţii despre scriitori

- exerciţii de exemplificare a creaţiilor literare cu tematică asemănătoare textului studiat;

- exerciţii de redare a altor creaţii ale scriitorului;

- exerciţii de redare a unor informaţii biografice sumare despre scriitori.

Notă. Obiectivele de referinţă marcate cu asterisc (*) nu sunt obligatorii pentru toţi elevii.

Dan AGRIGOROAE,
Prof.-metodist, C.C.D. Neamţ

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Pictură şi literatură

(Urmare din pag. 4)

"Biserica universului interior" ma invită la reculegere. E vorba de o relaţie solidă, intimă şi discretă între mine şi El.

Văd "Omagiu Delauney". Nu-mi amintesc dacă am văzut tablouri de Robert Delauney. Să fie o raliere la un crez artistic? Trebuie sa caut un album cu opera pictorului.

Există "pasări roşii"? Sigur ca da. Dar ce văd eu nu este un papagal ci mai degrabă un MIG 23 deasupra oraşului Groznâi.

Patru ulcele de lut în atitudini diverse "au pus de-o bârfă". Una din ele este limpede conducătoarea **grupului.** Tabloul ma face părtaş la discuţie. Zâmbesc.

Uneori mi s-a părut că în unele titluri deslueşesc o intenţie ironică. Aşa mi s-a întâmplat la "Doamnele cunoaşterii" (Les femmes savantes?) şi la arborescenţa triumfală numită "Omagiu".

Nu uit ca pictura este o abstracţiune poetică şi aşa se face că pentru ea varietatea temelor de inspiraţie este infinită iar literatura şi celelalte arte joacă un rol aparte.

Iată taina încă nedescoperită încă a celor doua triunghiuri (se poate citi şi piramide) acoperite cu o "scriere sacra". În "Jazz I" şi "Jazz II" sunt excedat de triumful sonor şi prea zgomotos al muzicii, pentru ca în "Dans japonez" să primesc exact sugestia de care aveam nevoie ca să continui cu ochii minţii mişcarea unui instantaneu prin natura sa, static. Sunt trimis la ceea ce ştiu eu că este un dans japonez. În ceea ce priveşte "Supleţea albastră" ce aş putea să spun? Nu este oare albastrul mediul cromatic în care ne desfăşurăm existenţa ziua şi noaptea cu atâta aer şi apă în jurul nostru? Nu cumva din cauza asta Claude Monet folosea albastru cu predilecţie?

Evident, exerciţiul meu de admiraţie ar putea continua, deşi ma întreb dacă nu am abuzat de răbdarea cititorului.

Unde sunt pictorii? Să nu vă induca în eroare omisiunile mele. Cine va fi cu adevarat interesat îi va găsi pe simezele Bienalei. În ce mă priveşte am simţit şi am încercat să gândesc împins de ei: atât cât am putut.

ÎNTRU GRATITUDINE ŞI RESPECT

SPRE O MONOGRAFIE CULTURALĂ A SATULUI

Poate fi întocmită, după un plan sistematic, o monografie culturală a fiecărui sat. Dinamizarea vieţii spirituale în spaţiul satului trebuie să înceapă şi să continue cu biserica. În jurul ei gravitează şi biblioteca, şi căminul cultural, şi şcoala. Marile sărbători (Crăciunul, Paştele, Rusaliile, sfinţii de peste an) au focalizat întotdeauna în istorie viaţa spirituală a satului, i-au dat consistenţă şi ritmicitate. Calendarul manifestărilor cultural-spirituale este legat indisolubil de data marilor sărbători religioase.

Prezentăm pe scurt, în cele ce urmează, schematic, planul acestei monografii:

Prefaţa - necesitatea întocmirii unei astfel de monografii, daca exista o istorie a satului respectiv tiparita sau în manuscris. Metode de lucru, greutaţi întâmpinate. Daca s-au aflat date noi de interes pentru întreaga istorie a poporului român sau a bisericii româneşti.

Introducere - prezentarea generala - geografica, economica, istorica şi culturala a regiunii sau a judeţului în care se afla parohia respectiva.

1. Probleme de geografie: aşezarea satului, judeţul, zona geografica; catunele sale, sate învecinate, cai de comunicaţie, râuri, forme de relief, solul, subsolul, flora, fauna, clima;

2. Probleme de toponimie: numele satului (cu etimologia ei), alte nume din trecut, nume de munţi, dealuri, câmpii, vai, în hotarul satului, semnificaţia acestora;

3. Probleme de demografie şi sociologie: originea, apartenenţa confesionala. Date statistice în diferite epoci. Ocupaţiile. Starea economica, sociala şi culturala a locuitorilor în trecut. Modul lor de viaţa: portul, casa, gospodaria, mobilierul de uz casnic etc.;

4. Istoria satului: marturii arheologice, documentare, literare, statistice, care atestă existenţa satului respectiv într-o anumita perioada istorica;

5. Istoria parohiei ortodoxe: ştiri despre existenţa unei biserici, schituri sau manastiri în hotarul sau vatra satului, date despre ctitorii lor;

6. Biserica parohiala actuala:

Istoria zidirii ei: anii în care a fost ridicata, numele preotului care a îndrumat aceasta acţiune, numele ctitorilor şi binefacatorilor, meşterii constructori, data sfinţirii şi numele arhiereului care a sfinţit-o.

7. Şirul preoţilor parohiei cu indicarea anilor de păstorire şi cu scurte date biografice: originea, studiile, activitatea pastorală şi obştească desfăşurată în parohie, preocupările cărturăreşti şi de alt gen, familia lor, amintiri despre ei în parohie. Daca a existat şi o parohie unita, urmează şirul preoţilor ei, cu aceleaşi date.

8. Starea de azi a parohiei: numarul credincioşilor, preoţi, cântăreţi, epitropi, binefacători etc.

9. Probleme de etnografie şi folclor românesc: a)portul - numele şi descrierea părţilor sale componente; b)alte produse ale artei populare: ţesaturi, cusături, sculpturi în lemn (case, porţi, troiţe, cruci), icoane pe sticla etc., lucrate în parohia respectiva; c)limba (particularităţi lingvistice); d)datini de Craciun, Anul Nou, Boboteaza, Paşti, Rusalii, la hramul bisericii sau la alte sarbatori, la botez, nunta înmormântare; e)folclor religios şi laic inedit: colinde, cântece de stea, cântece de dor şi de jale, doine, strigaturi, bocete, povestiri, tradiţii asupra satului, proverbe, zicatori, descântece etc. Bisericile, cladirile şcolilor vechi confesionale, troiţele şi alte piese de valoare istorica, cultural-artistică vor fi fotografiate;

MIHAI AGAPE - Filiala U.A.P. Neamţ - Premiul pentru pictură acordat de firma S.C. T.L.S.I.T. Piatra Neamţ

Rolul bibliotecii comunale în revitalizarea spiritualităţii satului

Despre bibliotecă e de prisos să mai spunem că Jorge Borges îşi imagina paradisul ca pe o bibliotecă. Fiecare dintre noi purtăm în memorie ziua când am păşit pentru prima oară în biblioteca şi am ţinut cu sfială în mână prima carte. În biblioteca se nasc ideile. Bibliotecarul este prin excelenţa un specialist, un cunoscător. El recomandă zecilor de cititori titlurile adecvate după vârstă şi pregătire. Rolul bibliotecii şi al bibliotecarului este să alunge, să depărteze ceaţa ignoranţei şi a informaţiei false din minţile şi sufletele oamenilor.

Prezentarea noutăţilor editoriale, organizarea de întâlniri cu autorii, lansările de carte, realizarea de mese rotunde pe anumite teme cu personalităţi şi specialişti într-un anumit domeniu, proiectarea de filme, videocasete sau diapozitive sunt tot atâtea modalităţi de a stimula apetitul pentru lectură şi a veni în întâmpinarea cititorilor.

Rolul şcolii în toate aceste demersuri culturale, spirituale şi morale

"Educaţiunea este cultura caracterului. Cultura este educaţiunea minţii" (M. Eminescu)

În şcoala şi prin şcoala în general acţiunile culturale prind contur mult mai rapid. Copiii sunt însetaţi şi dornici de cunoaştere. Dascălii îi pot capacita la maximum: trupe de teatru, formaţii de dansuri, cercuri şi cenacluri literare, mici muzee, o revista a şcolii, ateliere de fotografie, cercuri de desen şi pictura etc.

Stimularea profesorilor şi învaţatorilor în calitate de conducatori ai acestor acţiuni precum şi premierea elevilor care s-au evidenţiat în toate aceste acţiuni poate genera pe buna dreptate o efervescenţa a concurenţei, a întrecerii.

Şcoala are toate pârghiile şi posibilităţile pentru a forma nu numai latura instructivă, informaţionala ci/şi mai ales educaţia, latura educativă având impact imediat în moralitatea satului, a comunităţii respective deosebit de important. Şi nu numai acolo, ci, în general în viaţa, el (tânarul) va merge cu ceea ce i s-a cultivat şi educat în şcoala primara şi gimnaziala.

Rolul căminului cultural în demersurile moral-spirituale ale satului

Căminul cultural este locul, spaţiul, cadrul adecvat unde se concretizeaza prin definiţie actul cultural. Scena sau ecranul căminului cultural devin pe rând cinematograf şi teatru, ansamblu folcloric, galerie de arta etc. Căminul cultural este prin excelenţă focarul. Directorul căminului cultural trebuie să aibă şi să stăpânească toate mecanismele şi pârghiile administrativ-strategice şi logistice pentru ca la Căminul Cultural să se producă *sărbătoarea*.

O cultură fără credinţă nu se mai poate înălţa către cer, după cum o credinţă fără cultură nu mai poate coborî în mijlocul realităţilor terestre. O *cultură* care se rupe de *credinţă* se angajează inevitabil pe calea *secularizării*, cu toate consecinţele care decurg de aici: *ateism*, *dezumanizare* şi *distrugerea mediului natural*, dar credinţa care pierde legătura cu cultura nu mai dispune de capacitatea *duhovniceasca* de a transfigura realităţile lumii văzute, pierde legatura cu *lumea creată*, se *spiritualizează* şi se izolează, se ocupă doar de mântuirea sufletului, uitând de *trup* şi de *cosmos*.

Cultura aduce cu ea *specificul etnic*, splendoarea toposului, modul *de a poetiza* al ţaranului român.

Cultura se naşte în perimetrul sau aria cultului, a sacrului. Un popor rezistă vicisitudinilor istoriei prin cultură, prin cantitatea de cult absorbită, prin intrarea în spaţiul cultului sau al sacrului. "Psaltirea pre versuri tocmită" a lui Dosoftei - începutul poeziei culte - se face, iata, în spaţiul adecvat, mănastiresc, tradiţional, eclesiologic şi hristocentric. Nu poate nimic rezista şi dura fara pecetea sau sigiliul cultului, al sfinţeniei.

În cult, cultura e dublată de caracter, de viaţa, de implicare în cunoaştere, de morala.

În cult, cultura devine act viu, al rotirii, mişcării omului pe pământ.

Dacă "omul deplin al culturii române" (cum îl numea C. Noica pe Eminescu) numea *Biserica*, *"maica spirituala a poporului român"*, acest adevăr niciând nu este mai pregnant ca acum: am supravieţuit în istorie datorita unui Daniil Sihastru, duhovnic al marelui Ştefan, datorita unui Melchisedec Ştefanescu, datorita unui Dimitrie Cantemir sau mai contemporanii noştri: arhim. Cleopa Ilie (trecut recent la cele veşnice), protos. Iustin Pârvu, Mina Dobzeu, Serafim Man ş.a.

A rămâne în chilie, înseamnă a te asemana lui *Hristos* care rămâne în *creaţie*, în mijlocul lumii (vezi Sf. Maxim Mărturisitorul).

Dacă e o relaţie între român şi creştin, inconfundabila, la fel putem zice că între cult şi cultură, relaţia este identică, cultura se naşte din cult: ca ziua din noapte; cultura se naşte ca timpul din spaţiu.

Cultura e templum-ul din tempus, adica *timpul* înscris în *sacru*, delimitat din Cosmos şi supus sacralizarii, liturghisirii.

Preot prof. Dorin PLOSCARU

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

REVISTA PRESEI LITERARE

➪ În revista "Cronica", la rubrica "Memoria documentelor", ne-a fost dat sa citim, graţie profesorului Anton Dospinescu, despre "Corespondenţa lui Ştefan cel Mare cu Papa Sixt al IV-lea". E impresionat sa observi ca, de fapt, noi am intrat în Europa încă de acum cinci sute de ani.

➪ O interesanta ancheta pe tema "Naţiune şi confesiune" a iniţiat revista literara de la Târgu Mureş, "Vatra". La întrebarea "Se poate vorbi de confesiuni naţionale" raspund Traian Ştef, Livius Ciocarlie, Alexander Baumgarten, Liviu Ioan Stoiciu, Adrian Marino. Citam din raspunsul ultimului intervievat: "Raportul dintre naţionalitate şi apartenenţa confesionala este strict contextual istoric, adesea plin de ambiguităţi. În esenţa, el este de fapt incompatibil. Pentru motivul ca religia reprezinta, în sensul cel mai larg, o realitate şi o adeziune strict spirituala, în timp ce naţionalitatea constutuie o realitate concreta, etnica sau etnografica, plina de conotaţii istorice, implicit laice, definirea Bisericii Ortodoxe ca biserica naţionala produce controverse şi obiecţii. Ea duce, inevitabil, la identificarea abuziva a ideii de roman cu cea de ortodox.

➪ Un eseu din "Convorbiri literare" semnat de Cristian Livescu precum şi volumul "Întâiul Eminescu" al aceluiaşi autor au stârnit controverse interesante din partea a doi mari scriitori contemporani: Dumitru Ţepeneag, în "Contemporanul" şi Gheorghe Grigurcu în "Romania literara", semn ca autorul acestora este citit "cu lupa" şi luat în seama pentru ceea ce scrie.

➪ Ultimul numar al revistei timişorene "Orizont" este dedicat în intregime criticului literar Nicolae Manolescu. Se întrec în a elogia sarbatoritul la cei 60 de ani Cornel Ungureanu, Viorel Marineasa, Şerban Foarţă, Marcel Tolcea. Un amplu interviu cu sarbatoritul publica Mircea Mihaieş.

➪ Revista de la Chişinau, "Basarabia" este pe cale de a nu mai putea fi tiparita. Un prim semnal de alarma trage chiar redactorul ei şef, poetul Nicolae Popa, în articolul de fond "Trista apariţie sporadica". Teama redactorului şef este cu atât mai alarmanta citind doar numele celor care semneaza în paginile ei: Mihai Cimpoi, D. Matcovschi, Gheorghe Voda, Arcadie Suceveanu, Leo Butnaru, Mihai Sin şi alte nume de prima marime din literatura contemporana.

➪ "Dacia literara" de la Iaşi publica "in memoriam" doua pagini despre scriitorul Liviu Rusu, disparut în acest final de toamna în plina putere creatoare. Despre omul Liviu Rusu scriu, cu pana cernita, scriitorii Lucian Vasiliu, Corneliu Ştefanache, Ştefan Oprea, Ion Chiriac, Dumitru Irimia, Paul Miron şi alţii.

➪ Despre ultimul volum de versuri al poetului Adrian Alui Gheorghe, "Complicitate", scrie o elogioasa cronica literara, în ultimul numar al revistei "Convorbiri literare", George Badarau: "Merita sa-ţi petreci cateva ceasuri în complicitatea lui Adrian Alui Gheorghe, poet de pe meleaguri nemţene, cu placerea confesiunilor, a mitizarilor şi demitizarilor, a notaţiilor simple, a destainuirilor în atmosfera cotidiana, cenuşie, a discursurilor pro domo, dar în acelaşi timp generoase şi, uneori, colocviale".

➪ Alt autor nemţean, poetul Dorin Ploscaru publica în "Vatra" recenzii literare la trei dintre cărţile autorilor pietreni: Neculai Popa - "Coborîrea în iad", Vasile Gh. Baghiu - "Prizonier în URSS" şi Nicolae Grebenea - "Amintiri din întuneric".

➪ O ancheta din revista "Tomis", iniţiata de poetul Sorin Roşca, privind viitorul poeziei obliga autorul de poezie romaneasca sa traga o concluzie sinistra: aceasta poezie este fara viitor din cauza ca este scrisa într-o limba de circulaţie restrînsa. Acest adevar îl rosteşte un seninatate un poet roman care a trait cea mai mare parte a vieţii în Suedia, Ion Miloş: "Poeţii care scriu într-o limba de circulaţie restrînsa sînt înca de la început nişte handicapaţi".

OCHELARIST

CE AM SĂ FAC ŞI CE AM FĂCUT? (IV)

Răscolind praful arhivelor

CE AM SĂ FAC? şi CE AM FĂCUT? cuprinde date biografice din lucrarea "Înlămţuire a Vremurilor" scrisa de ilustrul învăţător Leon Mrejeru.

Menţionez ca distinsul dascal Leon Mrejeru a fost învăţător în mai multe judeţe ale ţării din România Mare, revizor şcolar, prefect al judeţului Neamţ, deputat în Parlamentul României, membru în Consiliul Naţional al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România, preşedinte al Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Vaslui, îndeplinindu-şi sarcinile încredinţate cu mult simţ al datoriei.

Prof. Gh. AMAICEI

Nu se pot uita zilele frumoase, în clocotul tinereţii şi al visului, trăite la "Vasile Lupu".

Profesorii, cum rar se văd şi greu se găsesc, ştiau să sădească în suflete noastre dragostea de carieră, de muncă şi de jertfă. Se înşăila în mintea noastră, de pe atunci rolul mare, frumos, dar de cutremurătoare răspundere, pe care-l aveam de îndeplinit şi întrezăream biruinţa, sucesul, în lupta pentru înaltarea neamului şi realizarea idealurilor lui prin şcoala şi prin activitatea noastra.

Cartea era o preocupare serioasa, învaţătura nu era în suprafaţa, nu era memorizare, era patrundere în adâncime, iar judecata era provocata la fiecare pas, cultivata şi desvoltata. Cunoştinţele, încalzite de sufletul profesorului, creiau un avut sufletesc şi voinţa hotarâta de a înfaptui. Prin munca lor, prin punctualitatea lor, prin înţelegerea adânca a rostului lor de fauritori ai luminatorilor satelor, profesorii erau pilda luminoasa pentru noi, elevii.

Dintre profesorii noştri dragi şi respectaţi în viaţa sunt numai D-nii: I.Mitru (Istorie şi Director) şi D. Ionescu (muzica), ceilalţi, memoriei carora le pastram o calda şi duioasa amintire, ne-au parasit: Preotul C. Georgescu (religia), Gh. Ghibanescu (româna şi Şt. Pedagogice), Petre Cujbă (geografia, economia politică şi naţională dreptul), Teodor Crivăţ (matematica), Ig. Freihube (initiatorea clasei a VI-a, pentru (germana), M. Raşcu (caligrafia şi ca timpul de studiu la celelalte şi desenul), Dr. Al. Brăescu materii să nu fie redus. Haret (chimia şi higiena şi medicina), elogiază raportul şi pe d-l I. Gh. Apostolescu (Şt. Agricole şi Mitru şi rezoluţia, de un adânc fizico - naturale), Atanasie spirit de patrundere şi Teodorini (vicara) şi D. Chiaburu înţelegere, încheie: "Se vor (gimnastica).

Cu frumoase tradiţii în conducere (Tit. Maioreşcu şi D-l Constantin Meissner fuseseră directori ai şcoalei), şcoala normala "Vasile Lupu" a marcat o lunga epocă de propăşire în toate direcţiunile, sub conducerea luminată şi pilduitoare a distinsului profesor şi neintrecutului organizator, D-l I. Mitru.

Într-adevăr: munca, ordinea, curăţenia, buna gospodărie, activitatea din şcoală şi din jurul ei transformaseră şcoala normala "Vasile Lupu" într-o şcoală care nu era întrecuta, nu numai în România, dar nici în Europa. (Şişmanov, Ministrul şcoalelor din Bulgaria, după ce vizitase multe şcoli normale din Europa şi mai ales din Europa Apuseana, a admirat şcoala normala din Iaşi, socotind-o ca fiind cea mai buna şi mai bine organizata din câte a vazut. A cerut lui Haret pe D-l I. Mitru pentru reorganizarea şcoalelor normale bulgareşti.)

În 1897, după ce organizase învaţamântul agricol la şcoala normala "Vasile Lupu", a facut vestitul raport Ministrului Haret, privitor la introducerea lucrărilor agricole în şcoalele normale, pentru a pregati pe viitorii învaţatori în aceasta principala ramură de activitate (geografia, economia politică şi naţională

În acest scop d-sa propunea (matematica), Ig. Freihube (initiatorea clasei a VI-a, pentru (germana), M. Raşcu (caligrafia şi ca timpul de studiu la celelalte şi desenul), Dr. Al. Brăescu materii să nu fie redus. Haret (chimia şi higiena şi medicina), elogiază raportul şi pe d-l I. Gh. Apostolescu (Şt. Agricole şi Mitru şi rezoluţia, de un adânc fizico - naturale), Atanasie spirit de patrundere şi Teodorini (vicara) şi D. Chiaburu înţelegere, încheie: "Se vor (gimnastica).

exprima mulţumirile Ministerului D-lui I. Mitru, pentru lucrarea sa". (Buletinul Oficial No. 101, din 15 Octombrie 1897, pag. 1211, cuprinde raportul D-lui I. Mitru, cu rezoluţia documentată a Ministrului Haret). Rezultatul raportului a fost sporirea cu încă o clasă (şase) la şcoalele normale şi introducerea lucrărilor agricole, întocmai după propunerea D-lui I. Mitru. (Raportul a fost scris, după conceptul D-lui Mitru, de autorul acestui articol, pe când era elev în clasa a IV-a a şcoalei normale "Vasile Lupu" din Iaşi.) De altfel, şcoala normala "Vasile Lupu" a fost şcoala care a contribuit mult, şi direct şi prin numeroşii şi bine pregatiţi ei absolvenţi, la ridicarea culturala a Moldovei, în special şi a ţării, în general.

Colegii mei de clasă, dragi şi raspândiţi pe întinsul Moldovei, mai cu seama, şi-au îndeplinit datoria cu pricepere, cu conştiinţiozitate şi cu patriotism şi mulţi s-au şi remarcat în centrele lor: Balaur Gh. la Griviţa - Tutova, Rădaşanu Gh., Popovici V. Constantin şi Tudor Teodor (Dorohoi), Gafencu Al. (Botoşani), Todicescu Gh. (Baia), Popescu V. Constantin (Iaşi), Lăzărescu P. şi Teodorescu Ştefan (Roman), Iorga Al. (Covurlui), Dumitrescu Gh. (R. Sărat), Donose Ioan (Vaslui), Polcovnicu I. (Fălciu), Baltă C., Bancea N., Cojocariu P. Gh., Cojocariu V. Ion, Dorneanu Ath., Scutărescu Calistrat, Trofin , N. (Neamţu) etc. (La Iunie a.c. vom avea bucuria să ne revedem, după 40 de ani, la şcoala "Vasile Lupu". Pentru acest scop rog colegii să-mi comunice adresele, la Piatra-N.)

La 1899, pe ziua de 1 Septembrie, la cererea mea, primesc următorul ordin Ministerial, pe care-l redau cu ortografia vremii: "Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, direcţiunea învaţământului primar şi normal, Biroul A., seria a., No. 53481, din 27 August, 1899.

Domnule, pe baza diplomei de capacitate pentru învaţător ce posedaţi, subsemnatul, în puterea art.56 şi 57 din legea asupra învaţamentului primar şi normal primar, ve numesce după cerere, pe ziua de 1 Septembrie 1899, învaţator cu titlul provisoriu la şcoala din Cătunul Crucea, comuna Brosceni, judeţul Suceva, în locul suplinitorului Popovici, lăsat liber.

Aducendu-ve la cunoscinţa acesta, ve invit să ve presentaţi la post."

p. Ministru (ss) Dr. Puşcariu
Director (ss) M. Popescu

Şi iata-ma învaţator în Crucea, unul din cele mai izolate sate din fundul munţilor, deşi reuşisem întâiul din ţara la diploma de capacitate, cu media 9.34. Duceam, totuşi, cu mine, însufleţirea dela şcoala normala şi dorul de a munci pentru ridicarea satului.

Am facut cu drag tot ce am putut şi tot ce am crezut ca-i bine şi am avut mulţamiri, care întrec toate răsplăţile materiale.

De altfel, sub ministeriatul lui Haret, era un clocot de munca şi de entuziasm în mijlocul satelor, încât de simţiai prins în mrejele ademenitoare ale activităţii, oricare ar fi fost jertfele, ca într-o hora vesela şi desfătatoare.

Din istoria presei pedagogice nemţene

"Propăşirea"

Revista Societăţii Corpului Didactic din Judeţul Neamţ

La 15 octombrie 1899, ca semn de preţuire a fostului om de stat şi politic, Mihail Kogălniceanu (1817 - 1891), făuritorul, alaturi de Al.I. Cuza, I.C. Brătianu ş.a., a României moderne, la cererea învăţătorilor şi a profesorilor din judeţul Neamţ, Revista Societăţii Corpului Didactic, a luat denumirea de "Propăşirea". Momentul a fost bine ales, întrucât, în acel an, se împlineau 55 de ani de la înfiinţarea revistei "Propăşirea". Foaie ştiinţifică şi literară, la Iaşi (9 ianuarie - 29 octombrie 1844, în total 42 numere), apărută sub redacţia lui Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Ion Ghica şi Panaiotă Balş. Întrerupându-şi activitatea, în octombrie 1844, în urma arestării şi închiderii lui Mihail Kogălniceanu la Mănăstirea Răşca, după 55 de ani, revista nemţeană îşi propune să continue opera înaintaşei sale, militând pentru dezvoltarea învăţământului şi culturii româneşti.

"Propăşirea", Revista Societăţii Corpului Didactic din judeţul Neamţ, continuă ideile publicaţiei înfiinţată în 1896, urmărind crearea unei pedagogii originale şi metodici de predare a lecţiilor disciplinelor şcolare, trezirea unui interes mai viu pentru literatura şi ştiinţa românească. Este publicaţia care, pe lângă articolele de pedagogie şi psihologie ("Emoţiuni. Pesimismul", "Imaginaţie", "Sentimente", "Educarea elevilor în spiritul adevărului", "Despre educaţia patriotică a elevilor", "O parte umbrită a educaţiei" ş.a.), de metodică ("Metodica cântului", "Metodica religiei", "Metodica lecţiilor de ştiinţele naturii", "Abuzul materialului didactic în lecţiile de istorie" etc.), a mai cuprins articole de literatura română şi artă ("Alexandru Odobescu", "Ion Creangă", "Locul teatrului şi a poeziei în şcoala românească", "Artele în şcoala" etc.), de filosofie şi religie.

Dintre semnatarii articolelor amintim: Gh. Nicolau, Olimpia Oltea Teodoru, George şi Smaranda Cosmovici (Tg. Neamţ), Lucreţia Celas, Al. Gheorghiu, Mihai Th. Pantazi, Gr. Butureanu, Zulnia Isăcescu, C.R. Teofanescu - Gribincea (Bicaz), Vasile Butnariu, C. Vrânceanu, T.C. Ionescu (Paşcani), Olga Străilescu, G. Coşbuc, Aurelia V. Cancicov ş.m.a., personalităţi reprezentative ale şcolii româneşti, din perioada de interferenţă dintre secolele XIX şi XX, cadre didactice atât de mult stimate de Spiru Haret.

În august 1903, "Propăşirea" îşi încetează activitatea. Locul ei va fi luat de revista "Munca", apărută în 1904, în cuprinsul căreia va predomina mai mult literatura şi ştiinţa şi mai puţin pedagogia.

Prof. Constantin PRANGATI

urmări din pagina 1 urmări din pagina 1 urmări din pagina 1 urmări din pagina 1 urmări din pagina 1

VINE IARNA PESTE NOI, DOMNILOR GUVERNANŢI

Şi sa aplicam "recomandarea" împuşcatului: să punem o haină mai groasă pe noi şi sa aşteptăm până în mai când vom putea cânta cu un adevărat elan patriotic "vine iarăşi primăvara...". În plus, nu ar fi exclus, după cum se "aude", ca nici amărâta de leafă să o primim integral, că tot nu s-a mai mărit de nici nu mai ştim când, iar Guvernul, numai în judeţul Neamţ, este dator cadrelor didactice cu peste 14 miliarde de lei, diferenţă de plată a salariilor la Legea 154. Pentru aceşti bani, Federaţia Sindicatelor Libere din Învăţământ a dat în judecată Guvernul. Ei, şi? La Curtea de Apel, domnii magistraţi, cărora li s-au mărit salariile cu mai mult timp motivându-se că aşa vor lucra mai competent şi nu vor mai fi tentaţi sa primească mită, au spus ca avem dreptate să cerem aceşti bani, dar nu ne-au dat dreptul să-i primim şi sindicatelor nu le-a rămas altceva de făcut decât recursul. Altor categorii de bugetari li s-au mărit lefurile de la 1 decembrie cu 60%. Feroviarii cer mariri de salarii de 70% şi refuza propunerea guvernanţilor de marire de 20% şi "prima de porc" de 500.000 lei, în condiţiile în care un mecanic de locomotiva are leafa cât un profesor universitar, iar un profesor stagiar are mai puţin de un milion.

Nu sunt adeptul zicalei "sa moara capra vecinului" sau, mai nou, "sa moara şi vecinul şi capra", dar mi se pare ca prea suntem noi daţi deoparte când se împart bucatele, prea suntem condamnaţi sa mâncăm la masa calicului. Nu vi se pare, domnilor guvernanţi. Cum sa procedam ca să ni se dea macar drepturile prevăzute de lege? Greva am facut şi aţi semnat un protocol de care aţi uitat a doua zi. Domnul acela plin de sine şi fudul (ştiţi proverbul cu... şi fudul), care se rasteşte şi face crize isterice când aude de învaţamânt, cultură şi sanătate, am impresia că face ca ţiganul care, atunci când a ajuns împărat, întâi l-a omorât pe tata-sau. Dacă dăm meditaţii, tot domnul acesta alergic la învaţământ şi cultură ne ameninţa cu impozite sau ne acuza că primim "mita mascata" şi nu mult lipseşte sa te trezeşti ca "femeia aceea cu raţa", care a devenit celebra datorită justeţei justiţiei, în timp ce despre "Ţigareta" nu se mai aude nimic, ca şi despre marii datornici ai bancilor recent desfiinţate sau... Dar mai bine sa o las baltă ca cine ştie pe cine mai supar şi...

Concluzia? În ţara aceasta numai acarul Paun este de vină. De aceea, va îndemn, ştiţi pe cine, sa mai citiţi încă o data motto-ul acestui articol. Nu pot încheia aceste rânduri fără să mă întreb: cum de s-au găsit din bugetul statului nu ştiu câte mii de miliarde pentru a acoperi fel de fel de "găuri" şi nu se gasesc bani pentru gospodărirea decenta a învaţamântului, a culturii, a cercetării şi a sanătaţii?

Domnilor guvernanţi, măcar acum, în al nu ştiu câtelea ceas, că pe al doisprezecelea l-aţi depaşit demult, TREZIŢI-VĂ! Cum de mai aveţi curajul să ne implorati, aşa cum a facut-o preşedintele Emil Constantinescu: "intelectualii vor trebui sa-şi foloseasca prestigiul pentru a explica oamenilor dificultăţile tranziţiei"?

Treziţi-vă, domnilor guvernanţi, că vine iarna peste toată suflarea românească, şi la propriu, şi la figurat.

Academia de Muzică "Gheorghe Dima" Cluj- Napoca

organizează în perioada 31 ianuarie - 4 februarie 2000 la sediul Colegiului Universitar de Muzică Piatra Neamţ

CURSURI DE PREGĂTIRE

pentru specializările PEDAGOGIE MUZICALĂ (Teoria muzicii, Solfegiu, Dictee) şi INTERPRETARE MUZICALĂ (Vioara, Viola, Violoncel, Contrabas, Chitara clasica, Pian, Canto. Cursurile vor fi conduse de cadre didactice titulare de la Academia de Muzică "Gheorghe Dima" Cluj-Napoca.

Organizatorii asigură la cerere, contra cost, cazarea şi masa participanţilor.

Înscrierile se face la Colegiul Universitar de Muzica (secretar Cleopatra Boboc), şi la Academia de Muzica "Gheorghe Dima" (secretar şef Mirela Ştefanescu) până în data de 24 ianuarie 2000.

Informaţii suplimentare

telefon 033/237596; 064/196983.

GÂNDURI AMARE ÎN PRAG DE AN NOU

singura noastră neamăgitoare avere pe acest pământ, nu ne vom lasa striviţi sub tăvalugul mincinos şi distrugator al politicianismului de piaţa.

Este imperios necesar să ne strângem rândurile cu mai multa trăinicie şi unitate de acţiune.

Este necesar sa fim mult mai hotarâţi, mai fermi în decizii şi în acţiuni.

Urările noastre de Crăciun şi de An Nou sunt de sănătate deplina pentru toţi, de ruga faţă de Dumnezeu de a ne da răbdare şi putere de a învinge.

Şi chiar daca mesele noastre de sărbători nu vor fi încărcate cu tot ce ne-am fi dorit, să avem puterea în noi de a revărsa dragoste curata din inima noastra pentru cei dragi şi buni, pentru cei apropiaţi în cuget şi simţire, pentru ca sarbatoarea Naşterii Domnului, a Noului An trebuie sa fie bucurie şi speranţă pentru toţi cei care cred şi suferă.

Să ne dea Dumnezeu tuturor multa sănătate şi bucurii, iar Noul An sa ne aducă linişte şi pace în casa şi în ţara şi ceva mai mult belşug pe masă.

LA MULŢI ANI!

Rememorări pedagogice nemţene în luna decembrie

● **1/anual**, se sărbătorea în toate şcolile, conform hotărârii din 1919, Unirea Transilvaniei, din anii 30, sub egida Ligii Antirevizioniste.

● **1/1928**, la sărbătorirea a zece ani de la Unirea Transilvaniei, în sala Teatrului a cântat Corul mixt al şcolilor normale din Piatra Neamţ.

● **6/1865**, se naşte, la Pipirig, Nicodem Munteanu, Patriarh al României (1939 - 1948), creator de seminarii teologice, sprijinitorul învăţământului românesc.

● **14/1832**, a început să funcţioneze la Piatra Neamţ prima şcoală publică, în clădirea aparţinând Catedralei Sf. Ioan, lângă Turn.

● **14/1906**, se naşte, la Borca, academicianul Gr. Ioachim, valoros profesor universitar.

● **15/1883**, se naşte, la Hangu, Gavriil Galinescu, compozitor, dirijor şi muzicolog, profesor la Conservatorul din Iaşi, întemeietor de şcoli în comuna natală (m. 10.07.1960).

● **15/1915**, s-a înfiinţat Şcoala din Văleni, prima directoare - Constanţa Creţulescu, casatorită Purice.

● **15/1931**, a fost sărbătorit în şcolile din Piatra Neamţ poetul Octavian Goga, la împlinirea vârstei de 50 de ani.

● **17/1891**, moare, la Bradu, Ion Ionescu de la Brad, agronom, academician, unul din ctitorii învăţământului modern românesc (n. Roman, 24.06.1818).

● **20/1902**, moare, la Bucureşti, medicul academician Al.N. Vitzu, profesor al Universităţii Bucureşti (n. Savineşti, 21.11.1852)

● **24/1945**, se naşte, la Piatra Neamţ, Cristian Livescu, critic literar, eminescolog, editor, profesor de limba română.

● **29/1985**, moare, la Iaşi, istoricul, arhivistul, profesorul Gh. Ungureanu (n. Hangu, 8 martie 1907).

● **31/1889**, moare, la Iaşi, scriitorul, institutorul, pedagogul Ion Creanga (n. Humuleşti, 15.06.1839).

● **dec./1935**, revista "Apostolul" publică, pe lângă studii de mare valoare ştiinţifica precum "Ereditatea şi specificul protoplasmatic" de prof. Ioan Tazlăoanu, şi cererea revistei "Irenikon" din Amay - Belgia de a i se trimite un exemplar din "Apostolul" care conţine studiul "Stoide - Turcu, *Documente şi reviste din Ţinutul Neamţului*". Era o consacrare europeana a revistei pietrene.

● **dec./1937**, "Apostolul - revistă didactica şi literară", Piatra Neamţ, apare ca "Închinare memoriei profesorului Iorgu Drăgan (1886 - 1937)" şi publica pe lânga materiale semnate de profesorii N.N. Tonitza (pictorul), D. Tocşa (Bucureşti), St.C. Gheorghiade (directorul Şcolii Normale din Chişinau), V.N. Petrovanu (Iaşi), Gr. Capşa, Victor Andrei, V. Ghiţescu, I.D. Tomulescu (Piatra Neamţ) şi prinosul de recunoştinţă al normaliştilor I. Sandu (cls. a VIII-a), Neculai Mihăilescu (cls. a VI-a), Gh. Pristavu şi N. Gribencea (cls. a II-a) ş.a.

Profesor Traian CICOARE

EDUCAŢIA LA ROMÂNI

"DE ACUM BATE-L TU!"

Nu face nimeni, în România, statistici despre copiii care fug de acasă, care chiulesc de la şcoală şi se întorc în clasă cu fundul vînăt de nu pot sta în bancă şi nici despre copiii care sînt mereu în conflict mocnit cu proprii părinţi. Există, în schimb, la Poliţie, liste întregi cu minori problemă, cei mai mulţi dintre ei fiind încadraţi în nişte coordonate clare: familiile dezorganizată, abandon şcolar, vagabondaj. De aici, pînă la infracţiune, saltul e mic şi uşor de făcut. Şi practica demonstrează că drumul e ireversibil. Despre ceea ce trebuie să facă un părinte şi ceea ce trebuie să facă şcoala în educaţia unui copil, despre relaţia mamă-copil şi despre conceptul pedagogic al şcolii româneşti ne-am propus să discutăm cu Ioachim Lăbuşcă, psiholog în cadrul secţiei de psihiatrie infantilă a spitalului judeţean Neamţ.

Rep: Unde şi care sînt cauzele unui comportament deviant al fiinţei umane?

I.L.: Cauzele sînt departe, în prima copilărie şi derivă din relaţia defectuoasă dintre mamă şi copil. Nimic nu e mai fals decît ideea că educaţia copilului trebuie să înceapă la vîrsta de 12-13 ani. Nucleul unei personalităţi normale se formează imediat după naştere. Fiecare gest al mamei, înfăşatul, ţinutul în braţe, mîngîierile sînt esenţiale pentru nou-născut. El capătă încredere în persoana care îl îngrijeşte, mai tîrziu-încredere în anturaj şi în el însuşi. Cînd această relaţie este brutală, maşinală şi impersonală, copilul percepe ostilitatea şi starea sa de confort afectiv nu se poate produce. S-au făcut experienţe cu pui de maimuţă, lăsaţi în cuşti absolut singuri, fără să aibă nici măcar o "mamă" din puş în braţele căreia să se refugieze. Au murit, prin depresie.

Eu sînt convins că mamele nu fac greşeli intenţional, ci din neştiinţă sau pentru că, la unele, instinctul matern nu e bine constituit. În lumea animalelor, lucrurile sînt simple. O pisică îşi mănîncă puii dacă are instinctul deteriorat şi nu se mai perpetuează acest defect.

Rep: În lumea oamenilor, însă, lucrurile sînt complicate. Există nou-născuţi abandonaţi în maternităţi şi străzi pline de copii ai nimănui, precum şi multe familii în care părinţii şi copiii sînt, practic, străini.

I.L.: Eu pledez pentru instruirea mamei în perioada sarcinii. Dacă ea va reuşi să conştientizeze importanţa stadiului primar al preocupărilor materne, nu-şi va abandona niciodată puiul. Copilul se naşte, de fapt, de două ori. Una este naşterea biologică, finalizată cu ruperea cordonului ombilical şi cealaltă este naşterea psihologică, finalizată cu formarea autonomiei şi durează 5 ani. În intervalul 0-5 ani se întîmplă toate lucrurile bune şi toate lucrurile rele, pentru un copil.

Rep: Şi dacă se întîmplă "toate lucrurile rele" nu se mai poate face nimic după această vîrstă?

I.L.: Copiii fac prostii la pubertate şi adolescenţă, pentru că atunci se maturizează fizic. Dar nucleul comportamentului deviant deja există. Singurul lucru care se mai poate face este înhibarea tendinţelor negative prin evitarea stimulilor externi, avînd în vedere că un comportament deviant se datorează şi acestor stimuli. Dar nucleul rămîne şi poate izbucni oricînd. Cel mai important stimul social este indiferenţa celorlalţi şi apoi lipsa sancţiunii din partea societăţii. O sancţiune civilizată şi fermă care începe cu atitudinea faţă de scuipatul pe stradă sau ţipatul în public.

Rep: Apropo de sancţiune, sînteţi adeptul bătăii rupte din rai?

I.L.: Bătaia este mutilare sufletească. Un copil bătut va începe să-şi bată colegii pentru că apare nevoia de compensare. Dacă nu se descarcă într-un fel, face nevroză şi se dezechilibrează. Se poate defula şi făcîndu-le răutăţi părinţilor care-i bat: chiuleşte de la şcoală sau îi minte, deşi ştie că va fi bătut din nou. Ajunge să nu mai poată avea trăiri pozitive, i se dezvoltă mecanismele distructive şi, în timp, nu va mai avea limite în a le face rău celorlalţi. Sînt adeptul sancţiunii corelate cu fapta nepermisă făcută şi al recompensei, dar în nici un caz al bătăii. Ori, aud foarte des femei spunîndu-le soţilor "de acum bate-l tu, că eu nu mai pot", sau "nu ştiu ce să-i mai fac, are de toate acasă, numai să înveţe". Copilului nu-i trebuie neapărat jucării şi haine scumpe, cît răbdarea şi înţelegerea părinţilor.

Rep: Ce poate face şcoala atunci cînd părinţele face puţin sau prost educaţia copilului?

I.L.: Un elev de clasa I nu are altă motivaţie pentru a învăţa decît aceea de a le face plăcere părinţilor. Cînd părinţii sînt brutali, şcoala trebuie să-i formeze motivaţia pentru învăţătură şi tot şcoala trebuie să disciplineze copilul prin măsuri coercitive. Dar aceste acţiuni, care nu sînt departe de dresaj, pot eşua. Există două curente de gîndire pedagogică. Unul de tip autoritarist care consideră că un copil trebuie dirijat şi controlat pas cu pas şi care pune pe primul plan performanţa şcolară, dar nu ia în calcul preţul pe care-l plăteşte elevul pentru această performanţă. Şi există al doilea curent care pune accent pe afectivitatea copilului, pe starea lui de bine şi pe dezvoltarea creativităţii. Din păcate, românii sînt adepţii performanţelor. Toată lumea se mîndreşte cu numărul de olimpici fără să ia în calcul faptul că ei sînt deja epuizaţi cînd termină liceul şi pe urmă nu mai aude nimeni de ei.

Cristina BRĂDESCU

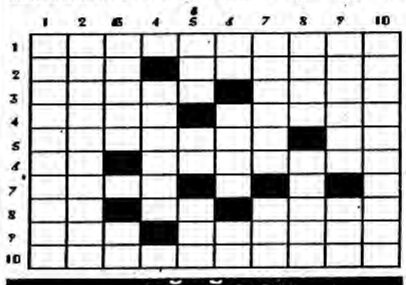

...RĂTĂCITE

Orizontal: 1) Ratacire în... felul ei (var.); 2) Sfârşitul lumii; 3) Extrem de rapid - Interes în final! - Cer senin; 4) Mod - Tânar (fig.); 5) Zgomotul respiraţiei - A arunca (reg.); 6) Sta după uşa - O mândreţe de femeie (pl.) - Teu!; 7) Alegorii - Orga de... suflat; 8) Zile la romani! - Te-nţeapa şi adormi imediat; 9) Ghid (var.); 10) Atenţionare destul de... rigida.

Vertical: 1) A stabili un preţ; 2) Cursuri - Nada la peşti - Grav în final!; 3) Umflate artificial; 4) Puse-n mapa - Un roma adevarat; 5) Din contra - Loz fara... capsa! - Un bau... de nimic (dim.); 6) Hai... la corida!!! - Podgorie - Cu lumina în 24 de ore; 7) Vreo câteva - Numele tau şi-al meu!!!; 8) Dop sec! - Radar fara... nume! - Clara; 9) Cuminte la... recepţie; 10) De necuprins...

TIMPURI...

Orizontal: 1) Sezoane (fig.); 2) Inert - Nu-şi da numele; 3) Cu coada-ntre picioare!!! - Stelele ecranului; 4) Luat prin... bataie - Primul în armata; 5) Frigaruie - Leş!; 6) Neg! - Secte (var.); 7) Locul de lânga noi; 8) Ţese! - Coş gol! - Ţine loc de... vaza...; 9) ...mai ales când se cauta între popoare - Supus decantarii; 10) Adevărate.

Vertical: 1) Când aşa, când aşa!!; 2) Spuse în premiera; 3) Masa mare - Numar mic!; 4) E ceva de... vis; 5) Ca un dar, venit de mai multe ori - Ultimele şanse! - Fac un tot unitar (sg.); 6) Mană adusa demult!!! - Platforma mică pe linia ferată - Pleaca fara nici un tratament!; 7) Trec cu... BAC-ul - Paralelipiped; 8) Solitar (var.) - Nişe; 9) Se bat între ei - Livid; 10) De necuprins...

Victor CIUBOTARU

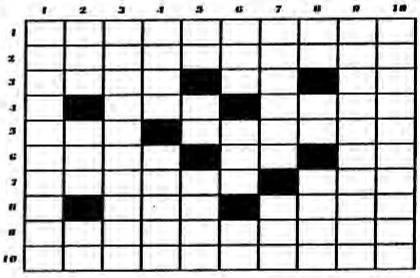

▲ EVENIMENT CULTURAL ▲ EVENIMENT CULTURAL ▲ EVENIMENT CULTURAL ▲ EVENIMENT CULTURAL ▲

VINERI, 17 decembrie '99, Casa Memorială "Ion Creangă" Humuleşti, orele 12,00:

**** Deschiderea oficială a Zilelor "Ion Creangă"***
**** Cuvântul invitaţilor***
**** Spectacol susţinut de elevii Şcolii "Ion Creanga"***
- coordonator: prof. Gh. Simon.

Casa Culturii "Ion Creangă" Tg. Neamţ, orele 17,00:

**** Decernarea premiilor concursului de creaţie literară pentru copii "Ion Creangă"***
**** Salon de carte- 2000***
- "Ion Creanga şi lumea în care traim", de Constantin Parascan
- "Ion Creanga- Univers enigmistic", de Serghei Cologenco
- "Noua interpretare a operei lui Ion Creanga", de Sorin Botnar
- "Fiara melancolica", de Aurel Dumitraşcu
- "Ghemuit într-un sîmbure", de Valentin Talpalaru
- "Goliath", de Adrian Alui Gheorghe
- "Întîiul Eminescu", de Cristian Livescu
- "Întoarcerea lui Adam", de Gheorghe Urzică.

**** Simpozion pe tema:***
"Creangă şi lumea în care trăim"- moderator academician Constantin Ciopraga.

ZILELE "ION CREANGĂ" XXX

**** Decernarea Marelui Premiu "Ion Creangă" pentru proză, scriitori debutanţi.***
**** Spectacol de colinde al Coralei "Basil Anastasescu" - dirijori: profesori Eugenia şi Gheorghe Tingea.***

SÎMBĂTĂ, 18 decembrie '99, Biserica "Sf. Nicolae" Humuleşti, orele 9,00:

**** Slujbă de pomenire a scriitorului Ion Creangă şi a rudelor sale la Biserica "Sf. Nicolae" din Humuleşti.***
**** Aşezarea Crucii la mormîntul preotului V. Focşa - fiul Smărăndiţei***
- coordonator: preot Viorel Cojocariu.

Orele 14,00:

**** Peleriaj, pe drumurile marelui povestitor: Humuleşti- Pipirig- Borca***
- coordonator: prof. Mircea Facas.

DUMINICĂ, 19 decembrie '99 Casa Culturii "Ion Creangă" Tg. Neamţ, orele 12,00:

**** Spectacol cu piesa "Dănilă Prepeleac"- dramatizare după Ion Creangă, a Teatrului pentru Copii "Mu Bala" Piatra Neamţ***
- coordonator: prof. Dorina Apetroaie.

Orele 18,00:

**** Închiderea manifestărilor culturale.***

■ APOSTOLUL - *revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ, Casei Corpului Didactic şi Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ.*
■ FONDATORI: *C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)*
■ CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE: *Florin FLORESCU, director; membri: Dumitriţa VASILCA, Gheorghe AMAICEI*
■ Redactor şef: *Mircea ZAHARIA;* redactor şef adj.: *Ştefan CORNEANU* ■ *Ilustraţii foto: reproduceri de la "Bienala Lascăr Vorel"* ■ *Tiparul SC 5 AT SRL P. Neamţ*

Casa Corpului Didactic, str. Petru Rareş nr. 24, tel: 223885; fax: 225332, Piatra Neamţ.

PREŢUL 2.000 LEI